

SINQUAROREL

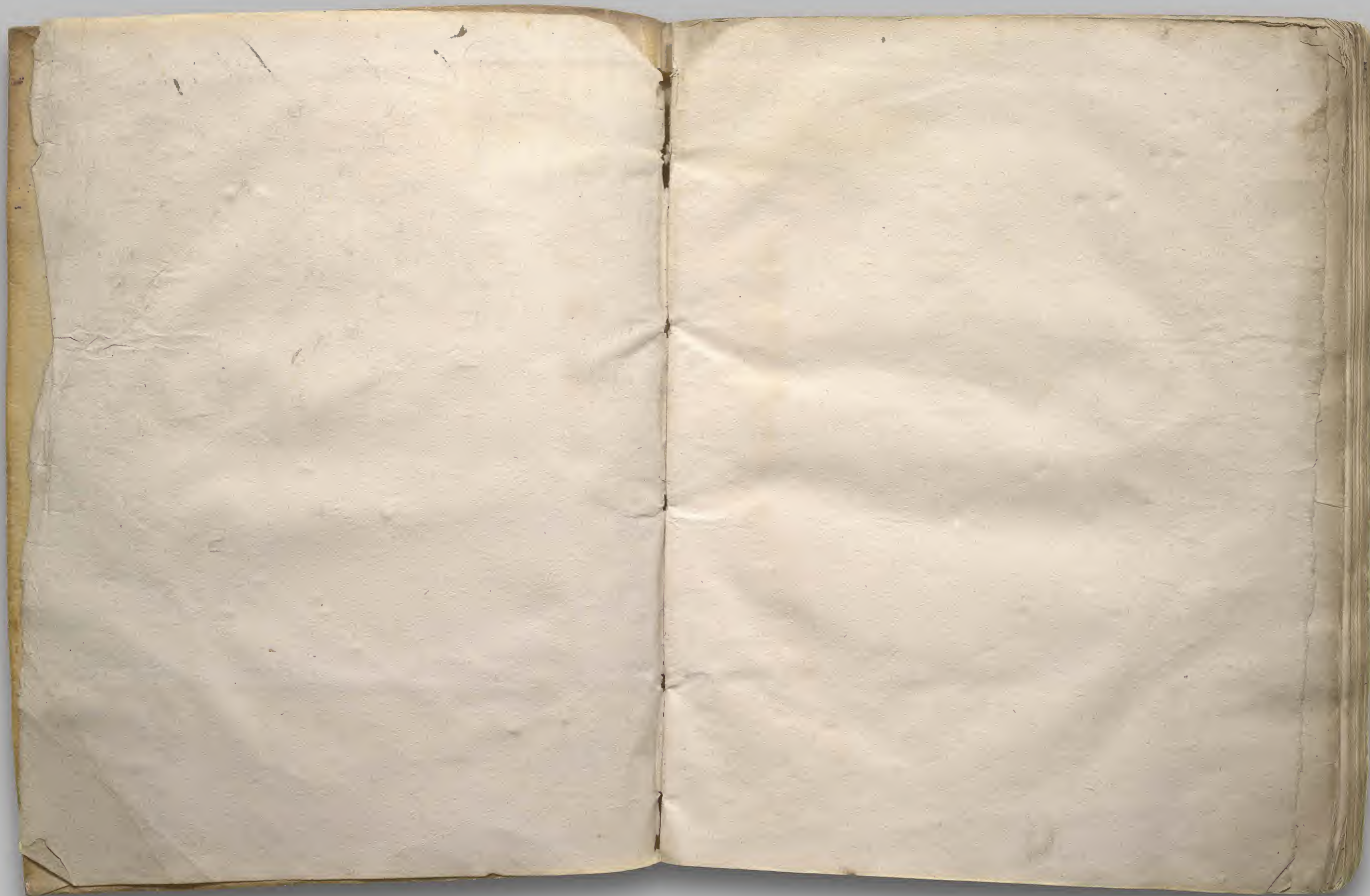
A-P⁴Q⁶

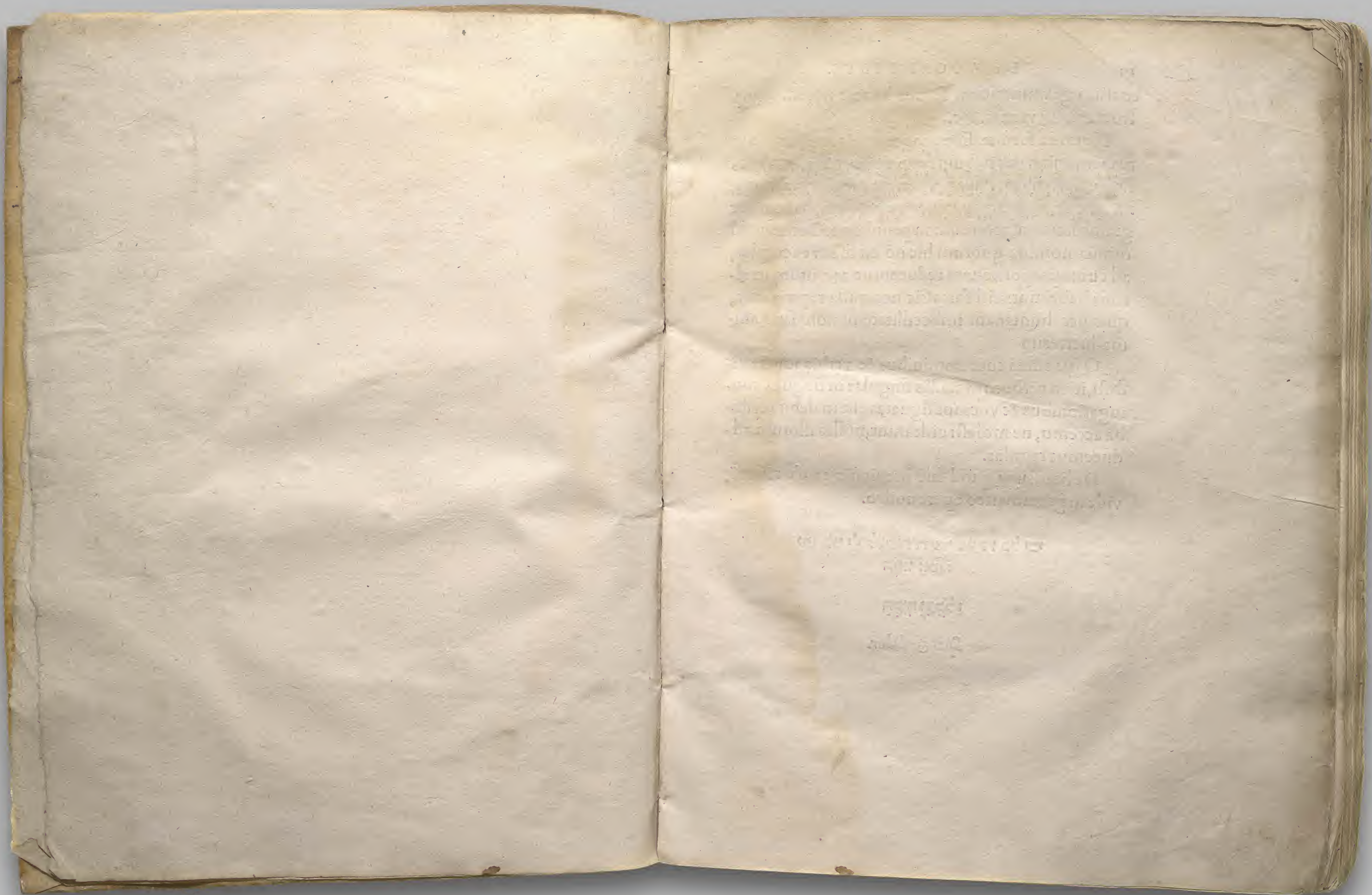
Plan^{de} hebraïque

Primo
de commencement à la fin

S. Hugot D. f.
1703

Handwritten symbols and characters, including various forms of the letter 'X' and other marks, arranged in a grid-like pattern.

centum grammaticum secum habere potest. vt פְּרוּ, fructus, אֵמֶת, veritas. &c.

Nomina formæ, siue proportionis פֶּסַח, שְׂבִיט, בִּנְיָן, שְׁחָלָה, פְּרִיכָה, שְׂבִלָה, כּוֹחַרָה, תּוֹלַעַת כְּפֹרֶת, חֹרֶשׁ, חֶלֶל, נִגְנָה, דִּלְקָה, בְּהֶרֶת, קִדְחָה, אֹלֶת, נֶעֶר, תַּפְאֶרֶת, דְּבִלָה נְחֹשֶׁה, עֲטָרָה, habent per grammaticam, accentum in penultima. Cætera verò omnia nomina quorum hîc nō est suum exemplar, ad cuius proportionem reducantur, accentum in vltima habebunt: nisi fortassis nonnulla reperiantur, quæ per humanam imbecillitatem non satis animaduertim

Quia affixa cum nominibus & verbis iuncta vidisti, item verborum classes singulas in singulis coniugationibus & vocibus signatas esse in debita syllaba accentu, ne molesti uideamur, nullas illorum adducemus regulas.

De literis אֶרְוִי quod hîc breuitatis causa refeciui, vide in grammatico opere nostro.

יְהוָה לֵנוּ יוֹ לַעֲשׂוֹת הַיֵּשֶׁר בְּעֵינָיו כָּל יָמֵינוּ
הַיּוֹמָה אָמֵן

תְּקוּהָ וְעֵמֶל:

Spes & labor.

Prædicatorum conuentus Lingonensis catalogo adscriptus

Nomina & figuræ omnium regum.

א	נְרָשִׁים	א	סְנוּלָה	א	סוֹף פֶּסֶק
vel		א	פֶּשֶׁטָא	vel	
א	מְרָשִׁים	vel		א	סִילוֹק
א	יְחִיב	א	פֶּשֶׁט	א	אֲחִנָּה
א	וִדְקָא	א	פֶּסֶק	א	זָקָף גְּדוֹל
א	פּוֹר גְּדוֹל	א	לְגִדְמִיָה	א	זָקָף קָטוֹן
א	פּוֹר קָטוֹן	א	נֶרֶשׁ	א	רְבִיעַ
א	קִרְנֵי פֶאֶרָה	vel		א	תְּכִיר
א	שְׁלִשְׁלָת	א	אֹלָא	א	תַּפְחָה
א	תְּלִישָׁה גְּדוֹלָה	vel		vel	
		א	מָרָם		מְרָחָא

Nomina & figuræ omnium ministrorum.

א	תִּרְיוֹן חוֹמְרִים	א	מַחְפֵּד	א	מוֹנֵחַ
א	קִדְמָא	vel		vel	
א	תִּרְמָא	א	שׁוֹפֵר מַחְפֵּד	א	שׁוֹפֵר יֵשֶׁר
vel		א	מֵאֵילָא	vel	
א	תְּלָשָׁא קִטְנָה	א	מִירְכָא פְּשׁוּטָה	א	שׁוֹפֵר חֹלֵק
א	רִגְנָא	א	מִירְכָא כְּפֹלָא	א	עֲלוֹי
א	יִרְחָבֵן יוֹמֵן	vel		א	מְכַרְבֵּל

Præter regulas in hoc opere sparsas situs accentuum archetypi, ad quorum accentum reducenda cætera nomina sunt.

Monosyllaba semper habent accentū, nisi sic iungantur per maccaph id est, lineā transuersam dictioni sequenti אָרָם, בֶּן־אָרָם, filius hominis. Illa linea maccaph porro mutatur motio magna dictionis primæ in parua ut hîc בֶּן־ in בֶּן־ in dictione בֶּן־.

Nunquam seu a vel simplex, vel compositum, accentum

cantur. Quorum officium est, vt præter musices & eleuationis vocis cognitionem, tanquam cola, commata & virgulæ, perfecti & imperfecti sensus orationis etiam notitiam adferant. Non tamen eos omnes æquam in distinguendo potestatem habere dicimus, quandoquidem septem primis sequentis figure exceptis, reliqui grauitatem adferre contextui orationis magis videtur, (vt apud Latinos facit virgula) quàm distinguere.

Alij **מְשַׁרְתִּים**, id est, ministri qui (quod præcedant tanquam ministri reges, seu distinguentes accentus, nomen famuli sortiti sunt) continuantes orationem, syllabam, quam occupant, celeritate quadam proferendam indicant, donec ad accentum regem, qui distinguendi vim habet, ventum fuerit. Ad musicam etiam faciunt isti, vt distinguentes. Estque etiam vtriusque ordinis accentuum, qua grammatici sunt accentus, semper attollere syllabam in qua ponuntur.

Notandum etiam obiter propter accentus distinguentes (septem primos præsertim) motionum paruarum in magnas plurimum fieri mutationes: videlicet — in —, ∴ in ∴ & ∴, ∴ in ∴, ∴ in ∴, & seu a genuini dictionis in ∴.

R 3 Nomina

cet iunctis vnitati, vel digitis numeris sic **אָחַר עֶשְׂרִי** vndecim, vel vndecimus, **עֶשְׂרִי אָחֶרֶת** vel **עֶשְׂרִי עֶשְׂרִי** vndecim, vel vndecima, & cætera. Quandoquidem cardinalia nomina à decem, ordinalia indifferenter esse possunt. Quare in huiusmodi incidens, iudica quid optimè sensui conueniet.

De numero qui fit per literas.

17	16	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	
ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	<i>*Exsuperstitione quadā inani. 15. exprimere solent Heb. pro יוה, timentes ne sic vnum ex diuinis nominibus profanaretur.</i>
34	33	32	31	30	29	28	27	26	25	24	23	22	21	20	19	18	
ל	ל	ל	ל	ל	ל	ל	ל	ל	ל	ל	ל	ל	ל	ל	ל	ל	
50	49	48	47	46	45	44	43	42	41	40	39	38	37	36	35	34	
900	800	700	600	500	400	300	200	100	90	80	70	60	50	40	30	20	
10000	9000	8000	7000	6000	5000	4000	3000	2000	1000	900	800	700	600	500	400	300	
יא	טא	חא	זא	וה	הא	דא	גא	בא	א								

Et sic cum aliis literis.

Finales literę etiam interdū ab Hebręorum nonnullis pro numeris vsurpantur, sic

900 800 700 600 500

ז ט ו ד ב

Postremò solent literas pro numeris captas duobus apicibus acutis supersignare, sic **אֵתְּקֵמֶה** 1546.

De accentibus.

Accentus **מַעַם** ab Hebræis, id est, gustus, metaphoricè appellatus est.

Accentus in duos diuiduntur ordines. Alij enim **מְלָכִים** reges (quos Latini distinguentes appellāt) vocantur

Hæc nomina quæ pluralis numeri sunt, toties decē significant, quoties vnū in numero singulari. Excipitur ^{שנים} עשרים quod non centu, sed solum bis decē, id est, viginti, significat.

His à viginti cūm sint cōmunis generis, digitos numeros vtriusque generis iūges. Deinde seruato ordine numerorum articulorum, vel compositorum, multiplicabis in infinitum, præcedente tamen sæpius vnitate vel minori numero maiorē. vt, אחר וְעשרים vel אחת וְעשרים, vnus vel, vna & viginti, &c

<i>Sexta</i>	<i>Sextus</i>
ששית	ששית
<i>Septima</i>	<i>Septimus</i>
שביעית	שביעי
<i>Octaua</i>	<i>Octauus</i>
שמינית	שמיני
<i>Nona</i>	<i>Nonus</i>
תשיעית	תשיעי
<i>Decima</i>	<i>Decimus</i>
עשירית	עשירי

A denario numero ordinales numeri nō sunt, sed pro illis vtiuntur numeris cardinalib⁹ articulis videli-

Communis generis.

Viginti	עשרים
Triginta	שלשים
Quadraginta	ארבעים
Quinquaginta	חמשים
Sexaginta	ששים
Septuaginta	שבעים
Octoginta	שמונים
Nonaginta	תשעים
Centum	מאה
Ducenta	מאתיים
Pluries centum	מאות
Mille	אלף
Duo milia	אלפים
Plura milia	אלפים
רבבך vel רבוא vel רבון	
Myrias.	

Ordinales Num.

Fœminin. Masculin.

<i>Prima</i>	<i>Primus</i>
ראשונה	ראשון
<i>Secunda</i>	<i>Secundus</i>
שנייה & שנית	שני
<i>Tertia</i>	<i>Tertius</i>
שלישית	שלישי
<i>Quarta</i>	<i>Quartus</i>
רביעית	רביעי
<i>Quinta</i>	<i>Quintus</i>
חמישית	חמישי

R 2 cet

DE NUMERIS.

Cardinales numeri.

<i>Vndecim</i>	<i>Vndecim</i>	Fœminin.	Masculin.
אחת עשרה	אחד עשר	<i>Vna</i>	<i>Vnus</i>
vel		אחת	אחד
עשרי עשרה		<i>Dua</i>	<i>Duo</i>
<i>Duodecim</i>	<i>Duodecim</i>	שתים	שנים
שתים עשרה	שנים עשר	<i>Tres</i>	<i>Tres</i>
<i>Tridecim</i>	<i>Tridecim</i>	שלוש	שלושה
שלוש עשרה	שלושה עשר	<i>Quatuor</i>	<i>Quatuor</i>
<i>Quatuordecim</i>	<i>Quatuordecim</i>	ארבע	ארבעה
ארבע עשרה	ארבעה עשר	<i>Quinque</i>	<i>Quinque</i>
<i>Quindecim</i>	<i>Quindecim</i>	חמש	חמשה
חמש עשרה	חמשה עשר	<i>Sex</i>	<i>Sex</i>
<i>Sextdecim</i>	<i>Sextdecim</i>	שש	ששה
שש עשרה	ששה עשר	<i>Septem</i>	<i>Septem</i>
<i>Septemdecim</i>	<i>Septemdecim</i>	שבע	שבעה
שבע עשרה	שבעה עשר	<i>Octo</i>	<i>Octo</i>
<i>Octodecim</i>	<i>Octodecim</i>	שמונה	שמונה
שמונה עשרה	שמונה עשר	<i>Novem</i>	<i>Novem</i>
<i>Novemdecim</i>	<i>Novemdecim</i>	תשע	תשעה
תשע עשרה	תשעה עשר	<i>Decem</i>	<i>Decem</i>
		עשר	עשרה

Contra communem regulam nomina numeralia cardinalia masculina, à tribus ad decem terminatio- nem fœmininam in ה præcedente = & accentu habent. Contrà verò fœminina masculinam.

*Ex עשרה decem masculino cōiuncto cum vnitate vel alio numero, fit עשר & ex עשר fœminino fit עשרה vt hîc conspicuum est. Hîc etiam vocalitatis & breuitatis gratia pro שנים & שתים legitur שנים.

Hæc

⚡ Satis perspicuum est omnibus præpositionem hanc ל, vel ab אל, vel ab על præpositionibus derivari. Vnde significare aliquando potest à, ab, in, sine, ad, super, supra, iuxta, contra.

ב Litera hæc à בית intus, intra, vel בין in, inter, deducta: intra, intus, in, inter, per, propter: significare poterit. Significat etiam aliquando ad, de, cum.

Cæterum, quod prætermitti non debet, trium harum literarum כלב eadem omnino est punctorum ratio: fitque in his tribus præpositis ipsi הא הידיעה, syncope ipsius ה haiedia, sed reiecto suo peculiari seua, vendicatōque sibi puncto ה syncopati. vt, ככהן, sicut sacerdos, nō autem כהן. לארם, nō להארם, non autem בההית. sic de alijs.

Obiter etia annotato literas omnes istas משה וכלב sæpe in contextu desiderari, sicut & dictiones aliæ, quæ facilè, ab eo, qui in Hebraismo versatus est, supplentur. Vt enim Iohannes Isaacus doctiss. Senatus Colon. professor Heb. linguæ, & propugnator studiosiss. Hebraicæ veritatis, ex Caldæis depromptit, שרנא בטיהרא מה מהניא, id est. Lucerna in meridie quid prodest? Solent nanque graves & idonei auctores suppressere, quæ ineptè leues & sordidi exprimunt.

R DE NV-

ctiua, & conditionalis coniunctio, præpositio cum, similitudinis, ac temporis adverbium inuenitur. Proprie afficitur seua. Sed ante literas בומה, vel ante literas affectas seua, ad venustatem dicendi non per seua (quo peculiariter affici solet) effertur, sed plerunque in ו transit. vt, וישתי, ויבנימן, & Vasti, ויפדע, & Pharao * ויגשחתם, & accelsistis, &c.

Habet etiam ו copula = frequenter, quando præfigitur dictioni monosyllabæ. vt, ועם & populus: vel habenti accentum in penultima. vt, ויבסר Hester. i.

Præterea vt cacophonia vitetur, fit duarum syllabarum in vnam plurimum contractio (si syllabam conficiat seua) quando ו præponitur, alioqui seuaando. vt, ויהוה pro ויהוה, וירושלם pro וירושלם, nimirum cum duo seuaim minimè in principio dictionis concurrere possint. Eadem fit tibi ratio literarum כלבם. * seua post hoc, tametsi sit motio magna, non debet legi, quia est non naturale, sed accidentarium suffectum pro cum seua, seua autem non numeratur inter decem vocalium notas.

ב Huius particulæ potestas varia esse potest. Siquidem ב ex דמו deductum adverbium דמיון similitudinis erit. vt, ויהיה כעם ככהן כעבר כארני, & erit sicut populus, sic sacerdos, sicut seruus, sic Dominus eius, Esa. 24. & semper proprie per seua efferendum est.

Secundò ב ex כמה, על השיעור, id est, vel numeri, vel mensuræ coniecturam significat. vt, כארבעים אלף, circiter quadraginta milia (virorū) Ios. 4. פניו כאמתיים על פניו, ferè duobus cubitis super faciē terræ, Num. 11.

Tertiò ex כן, quando affirmandi, vel temporis est adverbium, significare potest verè, tunc, cum, pro sensus commoditate.

⚡ Satis

diſtiones diſſyllabas, vel polyſyllabas, in quibus prima litera eſt gutturalis habens ׀, non raro habet ׃. ut, ׀החכם ſapiēs ille, ׀ההרים mōtes illi, ׀ההרבה arida, Aggæi 2. &c. Si tamen diſtictio illa fuerit monosyllaba, dices ׀העם populus ille, ׀ההר mons ille per ׀ ſub ׀ה. Tollitur per ſyncopen etiam ׀ה nonnunquam ad euphoniā, poſito tamen puncto ׀ה ſublato ſub litera præcedente, ſequente daghes, ſi ſequens illius fuerit capax litera. ut, ׀הכהן ſicut ſacerdos, pro ׀הכהן, &c.

Eſt etiam hæc litera ׀הא הקריאה התימה והשאלה, id eſt, ׀ה vocandi, admirandi, atque interrogandi aduerbium. ut, ׀האוינו השמים וארבה, audite o cæli, & loquar (attenti eſtote teſtes eorum quæ dicturus ſum.) Deuteron. 32. ׀הקהל הקה אהת. o congregatio lex vna (erit,) Num. 15.

Cæterum cum admirationis vel interrogationis eſt particula, propriè afficitur ׀, & componitur indifferenter cum nominibus, verbis & cōſignificatiuis. ut, ׀האן nunquid filia? ׀האן an ſit in ea arbor, an non? Num. 13. ׀האן num proſperè cedit? Ezechiel. 17. & alia eodem capite.

Habet itidem ׀ה interrogandi ante gutturales literas. ut, ׀האן an vir? ׀האן an ſeruus? Reliqua ׀ה officia, nimirum quomodo p nominibus & verbis ſeruiat modò à fronte, modò à tergo vidisti in grāmatica.

׀ Litera hæc à figura ipſa nomen habet: ſignificat enim ׀הuncum, ſiue harpagonem. Vnde pro &, cōiunctione copulatiua metaphoricās ab Hebræis uſurpatur. Aliquando etiam cauſalis, rationalis, diſiunctiua,

ſeorſim reperitur, in ſupplementum ׀ adfert daghes complexui ſequentis literæ, diciturque ׀האן à præda, ׀האן à viſitando. Quando autem ſequens litera non eſt capax puncti daghes, ſub ׀ ponendum eſt ׃. ſic, ׀האן ab vrbe.

׀ Huius literæ officij bonam partem ſuprà in fine pronominis, cum de relatiuo meminimus, vidisti. Eſt enim relatiuum æquiualens qui, quæ, quod, generis & numeri omnis: efferturque per ׃ ſequente daghes, ſi ſequens litera ab illo non abhorreat. ut, ׀האן vir qui viſitabit, & frequenter alia. quòd ſi à daghes abhorreat ſequens litera, habebit tantum ׃. ut, ׀האן qui dixi.

׀ Litera hæc ab Hebræis ׀האן, id eſt, ׀ה connotatiuum, ſiue ׀ה discretionis vocatur. Sortitumque eſt tale nomen, quòd ſæpenuerò Emphaſi & Epitaſi vim habeat rem notandi & diſcernendi, id eſt, quòd illius expreſſione crebrò in Hebraiſmo vel altior, vel vehemētior deſideretur ſignificatio, intellectus & discretio, quàm verbis expreſſerit author aliquis. Poſt ſe literam ſeruilem non niſi raro, admittit. Effertur autem per ׀, imprimiturque daghes literæ ſequēti, ſi illius fuerit capax: quòd ſi à daghes abhorreat litera ſequens, per ׀ plurimùm venit hoc ׀ effendum. Itidem ante literas affectas ſeu, indifferēter habere poteſt ׀ ſequente vel nō ſequente daghes. ut, ׀האן Lehudæi. ׀האן vel ׀האן ranæ.

Ad venuſtatē pronuntiationis ׀ hoc (etiā quando eſt interrogandi vel admirandi aduerbium) ante diſtiones

tertia est gutturalis.

Firmate סערו

סערוהו סערוהו

Cætera vt suprâ.

Vngite משחו

משחוהו משחוהו

משחוהו

Quando media vel

Hæc persona cùm suscipit affixa, mutat syllabam in ו, vnde vt פקרו admittet affixa, quæ tamẽ affixio rarò admodum contingit.

† Daghes ad
ornatum ali-
quando in pro
nomine נו

† יפקרו

יפקרו

vel

יפקרו

יפקרו

יפקרו

יפקרו

יפקרו

יפקרו

יפקרו

יפקרו

יפקרו

יפקרו

יפקרו

יפקרו

יפקרו

יפקרו

יפקרו

יפקרו

יפקרו

יפקרו

יפקרו

יפקרו

יפקרו

יפקרו

יפקרו

יפקרו

יפקרו

יפקרו

Futurum

יפקרו

יפקרו

יפקרו

יפקרו

יפקרו

יפקרו

יפקרו

יפקרו

יפקרו

יפקרו

יפקרו

יפקרו

יפקרו

יפקרו

יפקרו

יפקרו

יפקרו

יפקרו

יפקרו

יפקרו

יפקרו

יפקרו

יפקרו

יפקרו

יפקרו

יפקרו

יפקרו

יפקרו

* Et cætera cum = vbique pro -, etiã in aliis omnibus futuri personis in quibus absolutè est - in vltima.

Quando hæc vox consideratur esse tercię personę foeminini generis, recipere adhuc potest inseparata pro nomina secundæ personæ vtriusque

תפקרו

תפקרו

תפקרו

תפקרו

תפקרו

תפקרו

תפקרו

תפקרו

תפקרו

תפקרו

תפקרו

תפקרו

תפקרו

תפקרו

תפקרו

Quæ in infinitiuo iuxta hanc formam veniunt, seruare solent -, cum pronominibus כן cum ꝛ autem mutant illud in -, & cum aliis omnibus, in seua.

vel

vel

vel

vel

vel

vel

vel

vel

vel

vel

vel

vel

vel

vel

vel

vel

vel

vel

vel

vel

vel

vel

vel

vel

vel

vel

vel

vel

vel

vel

vel

vel

פתח

פתח

פתח

פתח

פתח

פתח

פתח

פתח

פתח

פתח

פתח

פתח

פתח

פתח

פתח

פתח

פתח

פתח

פתח

פתח

פתח

פתח

פתח

פתח

פתח

פתח

פתח

פתח

פתח

פתח

פתח

פתח

פתח

פתח

פתח

פתח

פתח

פתח

פתח

Exemplum imperatiui cum = ob secundam vel tertiam gutturalem.

Vnge משח

משחוהו

משחוהו

משחוהו

משחוהו

משחוהו

משחוהו

משחוהו

משחוהו

משחוהו

משחוהו

משחוהו

משחוהו

משחוהו

משחוהו

משחוהו

משחוהו

משחוהו

משחוהו

משחוהו

Firma

סערו

סערוהו

סערוהו

סערוהו

סערוהו

סערוהו

סערוהו

סערוהו

סערוהו

סערוהו

סערוהו

סערוהו

סערוהו

סערוהו

סערוהו

סערוהו

סערוהו

סערוהו

סערוהו

סערוהו

פקרו

פקרו

פקרו

פקרו

פקרו

פקרו

פקרו

פקרו

פקרו

פקרו

פקרו

פקרו

פקרו

פקרו

פקרו

פקרו

פקרו

פקרו

* Metathesin
motionũ vt in
infinitiuo, hic
in imperatiuo
observa.

sonam patientem referuntur. vt, **לְהַרְגֵנִי** ad occidendum me, id est, vt me occidas. Exod. 2. Modò ad personā agentē. vt, **כִּרְאוֹתָם אוֹתָם**, cum vidisset ipse eos. 2. Samuelis 6. & alia multa. Pretereà notandum, in infinitiuo cum affixis fieri quandam metathesin, siue motionū & transpositionem. Nimirum quòd i secundæ syllabæ in **־**: propter affixū mutatum, sub primā transponatur litera, & **־** primæ syllabæ in seua etiam mutatum sub secundam.

מֵאֶסְקָה מֵאֶסְקִי
Et cætera omnia seruata tali forma, pro **מֵאֶסְקָה מֵאֶסְקִי**.

Exemplum formæ alterius infinitiui.

Hæc infinitiui forma cū his tribus, duntaxat pronomibus, eo quo hîc vides modo, componitur: mutato videlicet i in **־**, & seua sub prima remanente.

Exemplum formæ infinitiui cum **־** in vltima syllaba, quod admodum rarum est.

Quæ

פָּקְדָה פָּקְדִי
vel vel

פָּקְדָה פָּקְדִי
vel vel

פָּקְדָה פָּקְדִי
vel

פָּקְדָה פָּקְדִי
vel

פָּקְדָה פָּקְדִי
vel

פָּקְדָה פָּקְדִי
vel

Exemplum infinitiui cum affixis quādo secunda litera radicalis est gutturalis.

Spernere **מֵאֶסְקָה מֵאֶסְקִי**

מֵאֶסְקָה מֵאֶסְקִי
vel vel

מֵאֶסְקָה מֵאֶסְקִי
vel vel

monemus, cum inseparata cundæ syllabæ.

pronomina verbis magis peculiariter componuntur cum benoni, tunc illud participij significationem referre, ac redolere. Ita vt **פָּקְדִי** visitator mei (meus) **פָּקְדִי** visitas me, melius significet: sic **פָּקְדִי** visitator illius, **פָּקְדִי** visitans illum. **פָּקְדִי** visitator illius foeminae. **פָּקְדִי** visitans illam, &c.

פָּקְדִי פָּקְדִי
פָּקְדִי פָּקְדִי

Cum hac voce non componuntur inseparata pronomina.

פָּקְדִי פָּקְדִי
Reliqua adde affixa vt supra in **אֵלֶּת**.

פָּקְדִי פָּקְדִי
Regimen **פָּקְדִי פָּקְדִי**

פָּקְדִי פָּקְדִי
vel vel

פָּקְדִי פָּקְדִי
Particip. præterit. **פָּקְדִי פָּקְדִי**

פָּקְדִי פָּקְדִי
Regimen **פָּקְדִי פָּקְדִי**

Reliqua facillimè affiges, nimirum semper mutando **־** literæ **פ** in seua, & afficiendo **ר** eadem motione qua **ל** in **מֵשֶׁל**. In foeminino **פָּקְדִי**, & in plurali **פָּקְדִי** foem. couertitur in **ת**, vt in **פָּקְדִי** & **פָּקְדִי** què, vt illic sub **ר** in seua, itidem hîc commutatur vbique sub **פ**.

Cum infinitiuis, affixa composita modò ad personam

Infinitiuus **פָּקְדִי פָּקְדִי**

-verò secūde syllabę (quod hīc obseruandum) vbiq̃ue in - . prāterquā cū duobus , כס כו . Quæ quidem etiam in nomine , potestatem habent mutandi - secundæ syllabę in - .

Annotatio.

Hoc loco etiam obseruandum , quinque esse inseparata pronom. quæ magis familiaria sunt verbis quā nominibus , nempe ני & , הו , נה , ה , נו . Quandoquidem nusquam cum nominibus composita reperire licet , duobus הו & ה exceptis , quæ à nominibus quiescentibus למר הא potissimū admittuntur . Illa suprà vide.

Tertia persona fœminina singul. cum affixis mutat ה in ת raphatum vt fit suprà in צרקה .

Aliquando tamen venustatis pronuntiationis causa , duæ in vnam adnuculo daghes contrahuntur literæ : hoc est , illud aspiratum , in quod ה fœm. conuertitur , mutato ה

P 2 prono;

	vel	פקדהו
פקדה		פקדה
		פקדני
פקדו		פקדם
פקדו		פקדם
		פקדנו
		פקדה
פקדתה	vel	פקדתהו
		פקדתו
פקדתה		פקדתה
פקדתה		פקדתני
פקדתו		פקדתם
	vel	פקדתם
פקדתו		פקדתם
פקדתו		פקדתנו
		פקדת
פקדתה		פקדתו
	vel	פקדתהו
		פקדתני
פקדתו		פקדתם
	vel aliquādo	פקדתמו
		פקדתנו

* Hæc persona si habeat accentum in vlt. desinit in - , si verò in penult. in - .

laba non sit . . , mutant holem in - : , perinde atque in חלוקה . vt חלוקה , חלוקה , חלוקה , חלוקה .

Reliqua tu adiunge pronomina secundum canones grammatices ingenij tui periculum faciendo.

Duplicantia עין.

Multa sunt ex duplicantibus עין nomina , quæ duas duntaxat habent literas expressas , quemadmodum verba . Ex quibus , quæ motione magna affecta sunt , aduenientibus affixis , vel literis formatiuis numeri pluralis , vel generis , illam mutant in motionem paruam propter daghes sequens , quod apparere facit litera vel syllaba aduentitia . vt תם perfectus , תמי , תמי , תמי . & c . In numero plurali תמים . Fœmininum genus תמה . sic נידוס , נידוס , נידוס , & c . In plurali קנים : itidem עין fortitudo , עין , עין , עין , vel עין , עין , עין .

Quæ porro ex literis האמנותי habent מ prefixū radici , nusquam - sub tali aduentitio מ mutāt . vt , מסך , מסך , in regimine מסך רועה tabernaculum pastoris . Cum inseparatis pronomibus מסכי , מסכה , מסכו . Pluralis numerus מסכים : sic קלעפוס , קלעפוס , קלעפוס , in plurali קלעפוס . Eadem est dictionis מעין ratio . vt , מעין , מעין , מעין , & c . In plurali מעינים .

AFFIXA CVM VERBIS.

In præterito aduenientibus affixis , - primæ syllabę vt suprà in nominibus in משל , in seua conuertitur . - verò

Exemplum:
Præteritum עבר
פקד
פקדו
פקדה
vel

Ex quiescentibus עין pauca quædam sunt, quæ suas mutant motiones in æquivalentes. vt, טוב in regimine duntaxat singulari mutat holem in ו, & dicitur טוב לַיָּד bonum, siue lætitia cordis. יום dies, ראש caput, holem in plurali numero in ך commutant. vt, ימים dies, ראשים capita. Quandoquidē æquivalentes semper motio magna motioni magnæ, & parua parua. Cum affixis ימיו dies eius, creberrimū est ראשיו capita eius, Esa. 15. similiter עיר vrbs, quod quiescit in aiin, in plurali mutat hirc magnū in ך, dicimurque ערים vrbes, cum affixis עיריו vrbes eius: sic cum affixis aliis frequēter, sed breuitati studētes perstringimus.

Præterea quædam in hoc inueniuntur ordine, quæ
habent in statu singulari absoluto ו mobile, quod in
regimine & cum affixis fit quiescens. vt מות mors.
medium, ludic. 16. in regimine מות ישרים mors
iustorum, Num. 23. תוך מים mediū aquarum, Gen. 1.
Et cum affixis מותו mors illius, כותך, mors tua, הוכו
medium illius, תוכך medium tui. & sic de alijs.

Huius classis alia denique plura sunt, quæ i mobili in statu absoluto, in regimine & affixis faciunt quiescere in . . . vt, בֵּית, וֵית, & similia. In regimine בֵּית אֱלֹהִים domus Dei, בֵּיתוֹ וֵיתוֹ שֶׁמֶן oliua olei, id est, oliua fructifera. Cum affixis בֵּיתוֹ, וֵיתוֹ, בֵּיתוֹ, וֵיתוֹ: in plurali בֵּיתִים, וֵיתִים, in regimine בֵּיתִי, וֵיתִי, cum inseparatis pronomibus בֵּיתִי, וֵיתִי, &c. Non tamen dicimus בֵּיתִים pro plurali בֵּית, sed בֵּיתִים, posito daghes pro i in ת. Vbi præterea summa est irregularitas, nimirum quod in eo post motionem magnam nullo interposito accentu,

Mutationis ∴ vtriusque syllabæ exemplum.

Numerus singularis.

אֶלְתָּנוּ	אֶלְתָּכֶם	אֶלְתָּי	אֶלְתָּהוּ
אֶלְתָּכֶם	אֶלְתָּנוּ	אֶלְתָּי	אֶלְתָּהוּ
אֶלְתָּנוּ	אֶלְתָּכֶם	אֶלְתָּי	אֶלְתָּהוּ
אֶלְתָּכֶם	אֶלְתָּנוּ	אֶלְתָּי	אֶלְתָּהוּ

Exemplum mutationis :: in nominibus foemin.
habentibus radicale, & non aduentitiũ, quæ
tunc numerum plural. habere possunt.

Numerus pluralis.

Numerus singularis.

קִשְׁתוֹת	קִשְׁת
Regi. מִלְחָמָה	* Arcus fortis ‡ Arcus belli (bellici.)
קִשְׁתוֹתָיָה	קִשְׁתוֹ
קִשְׁתוֹתָיִךְ	קִשְׁתְּךָ
קִשְׁתוֹתַי	קִשְׁתֵּי
קִשְׁתוֹתֵם	קִשְׁתֵּם
vel	קִשְׁתְּכֶם
vel	קִשְׁתֵּנוּ
קִשְׁתוֹתֵיהֶם	
קִשְׁתוֹתֵיכֶם	
קִשְׁתוֹתֵינוּ	

Fallit in hoc plurali nomine fœmin. regula ∴ secundæ syllabæ, eo quòd cum omnibus affixis in fœna semper conuertatur.

Defectiuorum pe nun & quiescentium pe iod,
aliorumque imperfectorum nominum classes, quæ
vel ^{transmutabiles} itas semper habent motiones, vel secundum su
periores mutantur regulas, consultò omittimus.

Quorundam quiescentium ꝛ ꝛ ꝛ à præscriptis legibus degeneratio.

Ex

Numerus pluralis.

*Menses anni.	חַדְשֵׁיהֶן	חַדְשֵׁיהֶם	חַדְשֵׁי	חַדְשֵׁים
	חַדְשֵׁיהֶן	חַדְשֵׁיהֶם	חַדְשֵׁי	חַדְשֵׁים
	חַדְשֵׁיהֶן	חַדְשֵׁיהֶם	חַדְשֵׁי	חַדְשֵׁים
	חַדְשֵׁיהֶן	חַדְשֵׁיהֶם	חַדְשֵׁי	חַדְשֵׁים

Si quando verò secunda radicis litera fuerit vel א, vel ה, specie quadam metathesis transferetur sub illam ם, in quod mutatur holem primæ syllabæ, ם sub prima litera collocato.

Exemplum:

Numerus pluralis.

Numerus singularis.

*Tabernaculi pastoris.	אֶהְיֶה	אֶהְיֶם	אֶהְיֶה	אֶהְיֶם
	אֶהְיֶה	אֶהְיֶם	אֶהְיֶה	אֶהְיֶם
	אֶהְיֶה	אֶהְיֶם	אֶהְיֶה	אֶהְיֶם
	אֶהְיֶה	אֶהְיֶם	אֶהְיֶה	אֶהְיֶם

De motionum mutatione in nominibus fœmininis.

Genus fœmininum & numerus quomodo cognoscatur, satis suprâ explicui. Superest igitur nunc duntaxat dicere, vt fœmininorum nominum motiones mutantur ferè secundum masculinorum canones: seclufa tamen (quantùm ad motionum mutationem attinet) semper prima syllaba, vt in צְדָקָה iustitia, non connumerata syllaba prima צ, ם primæ syllabæ erit sub ד, & secundæ sub ק sic דְּקָה, & mutabitur vtrunque iuxta regulas præscriptas. Quæ regula

O 2 intelli-

Numerus pluralis.

שְׁכָנֵיהֶן	שְׁכָנֵיהֶם	שְׁכָנֵי	שְׁכָנִים
	שְׁכָנֵיהֶם	שְׁכָנֵי	שְׁכָנִים
	שְׁכָנֵיהֶם	שְׁכָנֵי	שְׁכָנִים
	שְׁכָנֵיהֶם	שְׁכָנֵי	שְׁכָנִים

Exemplum mutationis .. secundæ syllabæ in

Seua, quando primam syllabam constituit alia motio quàm ם.

Numerus pluralis.

Numerus singularis.

Regimen	כְּרָמִים	כְּרָמִי	כְּרָמִי	כְּרָמִי
	כְּרָמִים	כְּרָמִי	כְּרָמִי	כְּרָמִי
	כְּרָמִים	כְּרָמִי	כְּרָמִי	כְּרָמִי
	כְּרָמִים	כְּרָמִי	כְּרָמִי	כְּרָמִי

δ Seua secundæ literæ in ם commutatur altero seua sequente sub tertia. Nam alioqui duplex seua legeretur, sic כְּרָמִי, quod fieri non potest.

De holem.

Holem in nominibus perfectis non mutatur, nisi priorem syllabam constituat, & habeat post se ם. Tunc autem in omnibus causis mutandi puncta, cōuertitur in ם.

Exemplum.

Numerus singularis.

חַדְשֵׁיהֶן	חַדְשֵׁיהֶם	חַדְשֵׁי	חַדְשֵׁי
	חַדְשֵׁיהֶם	חַדְשֵׁי	חַדְשֵׁי
	חַדְשֵׁיהֶם	חַדְשֵׁי	חַדְשֵׁי
	חַדְשֵׁיהֶם	חַדְשֵׁי	חַדְשֵׁי

Numerus

Numerus pluralis.

[illegible]

Quando prima thematis est vel γ , vel η , & afficitur .. sequente .. sub secunda litera, illud .. in singulari quidem numero cum affixis, in plurali regimine, quatuórque affixis $\gamma\eta$, $\gamma\eta\eta$, $\gamma\eta\eta\eta$, in ..: commutatur, ex quo quidem ..: propter alterum seu a sequens detrahitur seu a, & remanet tantum ..: De hac re latius suprà, cum de semipunctis memini.

Ceterum in hoc archetypo ubique in aliis vocibus pro ·· vides ··, cum gutturalis litera purum seu (in quod alioqui commutandum esset ··) in principio dictionis minime habere possit.

Eadem est ratio dictionis תָּלַק, & similium.

De .. alterius syllabæ.

Tſeri ſecundæ ſyllabæ vel in τ , vel in ſeu a eadem omnino ratione commutatur, qua τ eiufdem ſyllabæ, modò in prima ſyllaba ſit τ . Quandoquidem ſi priorem ſyllabam conſtituat alia motio quam τ , hoc in ſeu a cominutandum ſemper venit.

Exemplum quando \neg præcedit ipsum ..

Numerus singularis.

		שִׁבְּנִי	שִׁבְּנִי
* vicinus Sa-	שִׁבְּנִי	שִׁבְּנִים	* שִׁבְּנֵי שְׁמֵרוֹן Regimen
maria.	שִׁבְּנִי	שִׁבְּנִים	שִׁבְּנֵי
		שִׁבְּנֵי	שִׁבְּנֵי
			שִׁבְּנֵי
			○ Numerus

Exemplum quando in secunda syllaba est τ .

Numerus pluralis.

Numerus singularis. * *vinum*, vel
 777 *sicera*.

[illegible]

Exemplum, quando in secunda syllaba est ::.

Numerus pluralis

Numerus singularis.

[illegible]

Annotatio.

♫ Seua in quod mutatum est .. primæ syllabæ, in hirc conuertitur, eò quòd .. secunda motio commutanda veniat in alterum seua per suum canonem.

Exemplum quando prima litera est y , vel n .

Numerus singularis.

עֵלָךְ	עֵלָם	עֵלָה	עֵלָה * vitulus con-
עֵלְכֶם	עֵלְכֶם	Regimen עֵל מַסְבָּח	* flationis. (con-
	עֵלְגוּ	עֵלְהָ	flationis.)
		עֵלְדָה	Numerus

DE MOTIONVM MVTATIONE.

Numerus pluralis.

Regimen

Regula.

Nomina quorum thematis tertia est *n*, aut *y*, pro
 :: habent sub secunda -. Quorum autem *n* aut *y*, est
 secunda, in vtraque syllaba (paucis exceptis) pro ::
 habent - -, quod perinde ac si esset :: mutatur. Vnde
 in huiusmodi semper accentus, ut in illis quæ du-
 plici efferuntur ::, est in penultima.

Exemplum quomodo propter mediam guttura-
lem y, duplex: in duplex – commutetur, Ea-
dem sit tibi ratio, de his, quorum secunda
est n. vt, הני fluius, & similia.

Numerus pluralis.

Numerus singularis.

[illegible]

De primæ syllabæ.

Tseri prioris syllabæ semper mutatur in seua, mo-
dò in secunda syllaba sit τ , vel $\cdot\tau$. aliàs nunquam
mutatur.

Exemplum

DE MOTIONVM MVTATIONE.

Numerus pluralis.

Numerus singularis.

	מַלְכִים	מַלְךְ	* Rex Galliae.
Regimen אָרֶץ	† מַלְכֵי אָרֶץ	* מַלְךְ צָרַף	† Reges terrae.
מַלְכִּיהָ	מַלְכוֹ	מַלְכוֹ	
מַלְכֻדָּה	מַלְכֻדָּה	מַלְכֻדָּה	
	מַלְכֵי	מַלְכֵי	
מַלְכִּיהֶן	מַלְכִּיהֶם	מַלְכֶן	
מַלְכִּיהֶן	מַלְכִּיהֶם	מַלְכֶן	
	מַלְכֵינוּ	מַלְכֵנוּ	

Exemplum quomodo : in -, & non in -: sub litera
gutturali mutetur propter seua sequens, in
quod per suum canonem mutatum
est : secundæ syllabæ.

Nūmerus pluralis.

Numerus singularis.

	עֲבָרִים	עֲבָר	* Seruus ser-
Regimen	עַבְרֵי יְהוָה	עֲבָר עֲבָרִים	norum.
	עֲבָרָיו	עֲבָרָה	
עֲבָרֶיהָ		עֲבָרָה	
עֲבָרֶיהָ	עֲבָרֶיהָ	עֲבָרָה	
	עֲבָרֵי	עֲבָרֵי	
עֲבָרֵיהֶן	עֲבָרֵיהֶם	עֲבָרָה	
עֲבָרֵיהֶן	עֲבָרֵיהֶם	עֲבָרָה	
	עֲבָרֵינוּ	עֲבָרָה	

Exemplum mutationis - substituti pro: se-
cundæ syllabæ.

Numerus singularis.

	זרע	* semen agri.		זרע	
Regimen	זרע סדרה			זרע	
	זרעה			זרען	
	זרעד			זרעד	
Numerus					

nomnibus. iisdem enim motionibus in omnibus aliis nominibus afficietur illa.

De :: primæ syllabæ.

Segol primæ syllabæ, quæcunque accesserit mutationis causa, conuertetur in seuā.

De:: fecundæ syllabæ.

Segol secundæ syllabæ, semper mutatur in seuā, præterquam in nomine plurali absoluto, vel etiam in nomine ipso plurali cōposito cum quibuscumque affixis aliis quàm כן, פם, הן, הם, vbi commutatur in ך.

Exemplum:

Numerus pluralis.

Numerus singularis.

[illegible]

Regula.

† In nomine singulari genitium regente non mutantur motiones nisi τ , & $\cdot\cdot$ quod quidē $\cdot\cdot$ habeat τ , vel ante se, vel post se.

Hic ubique est hirc pro seua, propter alterum
seua sequens, in quod mutatum est: secundæ sylla-
bæ per suam regulam.

Exemplum, quomodo mutetur: in -, quòd

illæ sint motiones commutabiles

vicaria quadam substitutione.

N₃ Numerus

כָּן, כָּס, componitur, permutatur in seua. Alias autem
stata motio est.

Exemplum:

Numerus pluralis.

Numerus singularis.

[illegible]

Regula.

Omne nomen & participium masculinum numeri pluralis positum in statu regiminis, vel cum affixis compositū, per Apocopen abiicit ם status absoluti: remanente tamen pro indice numeri pluralis, quiescente: præterquam cum affigitur, primæ personæ pronomen: tunc enim, ne duo יוהים concurrant, ם pluralis numeri index evanescit, & ם pronomen habet ante se literam affectam -. Eadem etiam est de dualibus nominibus ratio. vt, a שפה labium שפה׳ duo labia: In regimine שפה׳ סרספה labia mendacij (dolosa.) Psal. 17. cum affixis שפה׳ו labia illius, שפה׳ך labia tua: & sic cum affixis aliis frequenter.

Annotatio.

Obserua diligenter in hoc nomine ^hoc^u tanquam
in archetypo, quibusnam motionibus affecta fuerit
tertia thematis litera accedentibus inseparatis pro-
nominibus.

Potest adhuc etiam vtraque nonnūquam esse rationalis cōiunctio, aut temporis aduerbium pro sensus commoditate.

Interrogatiua sunt *מי*, de homine duntaxat, *מה* & *מה* de quacunque alia re, homine excepto.

Quæ motiones mutationi obnoxia, & unde oriatur illarum permutatio.

Motiones vocales mutabiles sunt tantū quatuor, *ו, י, ו, ו*, & *הוּלֵם*, quæ quatuor de causis mutantur.

Prima est syntaxis siue regimen, quando nomen regit genitiuum casum.

Secunda est pronomen inseparatum, siue pronominis inseparabilis subiunctio.

Tertia est pluralis numerus, id est, quando formatur numerus pluralis à singulari.

Eadem est de numero duali ratio.

Quarta est foemineum genus, siue formatio generis foeminini à masculino, ut à *יָקָר* inclitus, *יָקָרָה* inclita.

De *ו* primæ syllabæ.

Camets sub prima litera nominis, quæcunque exurgat mutationis causa, & quæcūque fuerit in secunda syllaba motio, mutatur in seua.

De *ו* alterius syllabæ.

Camets secundæ nominis literæ subscriptum, quando nomen singulare regit genitiuum casum, vel quādo componitur cum altero affixorum *כִּי, כֶּם, כֵּן*, mutatur in *ו*. Quando verò nomen plurale regit genitiuum casum, vel cum pronominibus *הֵן, הֵם, הֵי*,

כֶּם

N 2

Ablat.	Vocat.	Accusat.	Dat.	Nominat.
à te.	ô tu	te	tibi	tu
<i>מִמֶּךָ & מִמְּךָ</i>	<i>אַתָּה</i>	<i>אֹתְךָ</i>	<i>לְךָ</i>	<i>אַתָּה</i>

Numerus pluralis.

Ablat.	Vocat.	Accusat.	Dat.	Nominat.
à vobis.	ô vos	vos	vobis	vos
<i>מִמֶּנּוּ</i>	<i>אַתֶּם</i>	<i>אֹתְכֶם</i>	<i>לְכֶם & לְכֶנָּה אֹתְכֶם</i>	<i>אַתֶּם & אֹתְכֶם</i>

Pronominis primæ personæ vtriusque generis

Numerus singularis.

Ablatiuus	Accusatiuus	Datiuus	Nominatiuus
à me.	me	mihi	Ego
<i>מִמֶּנִּי & מִמֶּנִּי</i>	<i>אֹתִי</i>	<i>לִי</i>	<i>אֲנִי & אֲנֹכִי</i>

Numerus pluralis.

Ablatiuus	Accusatiuus	Datiuus	Nominatiuus
nobis.	nos	nobis	nos
<i>מִמֶּנּוּ</i>	<i>אֹתְנוּ</i>	<i>לָנוּ</i>	<i>אֲנֵנוּ vel אֲנֶנּוּ vel אֲנִי</i>

Sunt præterea aliæ quædam voces, quibus in numero singulari duntaxat, pro pronominibus demonstratiuis vtuntur. ut, *הֵן* hic, iste, masculini generis.

הֵיא, הֵיאָ, הֵיאָה, hæc, ista, gen. foem. & *הֵן*, vtriusque generis.

In plurali autem pro vtriusque generis pronomine demonstratiuo habent *הֵלֵל* hi, isti, vel *הֵאָה, הֵאָה*. Cui in fine aliquando, (ut supra in obliquis quorundam pronominum) ad euphoniā & scripturæ decorum additur *ה*, & daghes in *ל*, sic *הֵלֵלֵה*.

Est illis etiam *אֲשֶׁר* relatiuum vtriusque generis & numeri, & *שֶׁ*, corruptè ab illo derivatum eiusdem significationis, quod daghes sequitur in prima litera dictionis, cum quā cōponitur, si illius fuerit capax.

Potest

Pronominis tertiæ personæ generis masculini numerus singularis.

Ablatiuus.	Accusatiuus	Datiuus	Nominatiuus
ab illo.	illum	illi	ille

*Epenthesis
ad ornatum.

מִמֶּנּוּ	אֹתוֹ	לוֹ	הוּא
-----------	-------	-----	------

Numerus pluralis.

Ablatiuus.	Accusatiuus	Datiuus	Nominatiuus
ab illis.	illos	illis	illi

מֵהֶם	הֵם & הֵנָּה	לָהֶם & לָמוֹ	אֹתָם & אֵתָהֶם
-------	--------------	---------------	-----------------

Pronominis tertiæ personæ foemini generis numerus singularis.

Ablatiuus.	Accusatiuus	Datiuus	Nominatiuus
ab illa.	illam	illi	illa

מִמֶּנָּה	אֹתָהּ	לָהּ	הִיא
-----------	--------	------	------

Numerus pluralis.

Ablatiuus.	Accusatiuus	Datiuus	Nominatiuus
ab illis.	illas	illis	illæ

מֵהֶן	הֵנָּה & הֵנָּה	לָהֶן	אֹתָן & אֵתָהֶן
-------	-----------------	-------	-----------------

Pronominis secundæ personæ masculini generis numerus singularis.

Ablat.	Vocat.	Accusat.	Dat.	Nominat.
à te.	ô tu	te	tibi	tu

מִמֶּךָ	אַתָּה	אַתָּה & אֹתָךְ	לָךְ & לָכָּה	אַתָּה
---------	--------	-----------------	---------------	--------

Numerus pluralis.

Ablat.	Vocat.	Accusat.	Dat.	Nominat.
à vobis.	ô vos	vos	vobis	vos

מֵכֶם & מִכֶּם	אַתֶּם	אַתֶּם	לָכֶם	אַתֶּם
----------------	--------	--------	-------	--------

Pronominis secundæ personæ foeminini generis numerus singularis.

N Nominat.

Pronomina inseparata, quæ & affixa,
à situ suo dicuntur.

Numerus pluralis. Numerus singularis.

Prima	secunda	Tertia persona.	Prima	secunda	Tertia persona.
כֶּם	הֵם, הֵנָּה		הוּא	הִיא	הוּא, הִיא, הוּא, הִיא
נִי	נִי, נִי		נִי	נִי	נִי, נִי

Communia.

Fœminina.

Hæc inseparata pronomina nihil aliud certè sunt quàm breuitatis lingue causa, postpositiuæ siue subiunctæ dictionibus literæ, vel syllabæ, ex integris separatis deductæ. Quare non indecenter corrupta pronomina vocari possunt.

Obseruandum obiter הוּא illi, & הִיא illæ, & seorsum & in compositione, (sed mutato in compositione in ::) tanquam inseparata interdum inueniri.

Annotatio.

Quia dictum est separata siue integra pronomina tantum esse nominatiui vel vocatiui casus, & obliquos ex inseparatis cõpositis cum articulis, vel præpositionibus fieri: notabis ob id, ne sequentia exempla declinationis pronominum, quod genitiuum casum non habeant, te conturbent, inseparata pronomina nunquam nisi cum nominibus composita esse genitiui casus. Quandoquidem casus illi qui à fronte habent relatiuū וְ, quanuis passim, sed ineptè, à grammaticis nonnullis genitiui casus esse tradantur, sunt potiùs periphrases ad possessionem significandam: vt בְּגָדֵי שְׁלִי, vestis quæ (est) mihi: pro vestis mea. בְּגָדִים שְׁלָכֶם vestes quæ vobis (sunt.) pro, vestes vestræ. &c.

Pronominis

*inseparata pronomina nunquam nisi cum
nominibus composita esse genitiui casus*

Casus qui habent a sunt &c.

cant, vel quando cum pronomine, vt hîc vides, componitur, in :: commutatur. Crebrò etiam cum pronominebus compositus mutat in י, ita vt dicere liceat non אני, sed יאני me. non אתך, sed יאתך te. &c.

De pronomine.

Accidentia pronominis quæ sunt genus, numerus, persona, figura, casus & declinatio, exempla sequentia te satis docebunt.

Primum tamen notandum ex Hebræorum pronominebus alia separata dici, quòd in oratione separatim reperiantur, alia inseparata, quòd semper cum aliqua orationis parte componantur: affixa etiam appellata sunt pronomina, quòd ita fini dictionũ semper affigantur, vt cum illis vna videatur esse dictio.

REGVLA.

Pronomina separata siue integra nunquam nisi nominatiui, vel vocatiui casus reperiuntur. Illa hîc subscripta vide.

Numerus pluralis.			Numerus singularis.		
Prima	Secunda	Tertia persona.	Prima	Secunda	Tert. persona.
	vos	illi		tu	ille
Masculina.	אתם	הם		אתה	הוא
	nos		ego		
Communia.	אנחנו		אני		
	vos	illæ	tu	illa	
Fæminina.	אתן	הן	את	היא	

Obliqui casus, vt videbis, ex inseparatis fiunt pronominebus: qui cognoscuntur ex articulis, vel præpositionibus quibuscum componuntur.

Pronomina

tum est negotij, perstringam. Hac grammatici Hebræorum (vt iam supra dictum est,) complecti solent articulum, pronomem, aduerbium, coniunctionem, præpositionem, & interiectionem. Sed cum tot omnino sint aduerbiorum & interiectionum significationes, præpositionum genera quot apud Latinos, præterea cum nulla habenti lexicon in his sit difficultas, quæ de articulis duntaxat & pronominebus dicenda videbuntur, persequemur.

De articulis.

Articuli apud illos omnis generis & numeri sunt tantum tres.

ה, quod effertur per - sequente daghes, si sequens litera fuerit illius capax, nam alioqui plurimum habet sub se -, vt cum de officio seruiliũ literarum septem præsertim loquemur, videre latius licebit, nominatiuo, genitiuo, vocatiuo etiam nonnumquam inseruit.

ו, datiuum indicat, & habet propriè seua, quod tamen, quando sequens litera affecta est altero seua, mutatur in hirc, ne seua sequens legatur, & concursus fiat duorum וואים in principio dictionis contra canones grammatices.

א, accusatiui casus est articulus, qui aliquando seorsum scribitur, aliquando verò in compositione inuenitur. vt, אתם vos: alij duo verò nempe ה & ו, nusquam nisi compositi reperiuntur. Huius propria motio est, quod quando sequenti dictioni iungitur par virgulam Maccaph, quam Græci ὀφει vocant,

93 DE NOM. QVATVOR ET QVIN. LIT.

citur in plurali. תנחומים & תנחומות. Solatia. Ieremiæ 16. & Iob. 15. & pleraque eius generis alia, quæ vsus & Lexicon facile tibi suppeditabunt.

Quatuor aut quinque radicalium literarum nomina multa sunt numero, in quibus cum à verbo deriuantur, repetitur, (vt in huius generis verbis,) prima & secunda litera, vel (presertim in his quæ quinque sunt literarum) ad euphoniā, vel per epitāsin id est, augendæ significationis gratia, secunda & tertia.

Quæ porro quatuor aut quinque constant literis dissimilibus multò plura sunt, potiùs exotica & peregrina, quæ in Hebraïsmum propter rerum mutationes irrepserunt. Illa lexicon suppeditat.

Cæterum his archetypis beneuole lector (quos omnes imbecillitate fragilitatēque humana quauis fortassis non expresserimus) tibi ita strauimus iter, vt ex illorū collatione cætera omnia nomina, quæ tibi diligenti & attento occurrent, intelligas: quoniam verè dixit ille תן להכם ויהם עור Præsta sapienti, & sapiet adhuc. prouerb. 9.

De כלה, id est, consignificatiuo, tertia orationis parte.

Iam duabus absolutis partibus orationis, paucis tertiā, in qua quidē diligenter attendenti non mul-

M 3 tum

DE NOM. IMPERFECTIS.

92

תח	א	תחי	א	תחי	א
צח	א	צחי	א	צחי	א
תאניח	א	תאניחי	א	תאניחי	א
אניח	א	אניחי	א	אניחי	א
אניח	א	אניחי	א	אניחי	א
כח	א	כחי	א	כחי	א
דח	א	דחי	א	דחי	א
שח	א	שחי	א	שחי	א
חח	א	חחי	א	חחי	א
חח	א	חחי	א	חחי	א

Duplicantia עץ.

מור	א	מורי	א	מורי	א
מור	א	מורי	א	מורי	א
מור	א	מורי	א	מורי	א
מור	א	מורי	א	מורי	א
מור	א	מורי	א	מורי	א
מור	א	מורי	א	מורי	א
מור	א	מורי	א	מורי	א
מור	א	מורי	א	מורי	א
מור	א	מורי	א	מורי	א
מור	א	מורי	א	מורי	א

Nominum compositorum ex supradictis imperfectorum formis classes, quòd in illis parum sit negotij, consultò omittimus, proptereà quòd ex illis immixta quædam quandoque videas ordinibus simplicium nominum. Adhæc quæ ex singulis classibus singulari numero carent, ex singulari analogia, quæ fingenda est, metienda sunt, vt à singularibus תנחום & תנחומה, in vsu nō sunt in sacris authoribus, seruata conuenientia siue proportionē dicitur

עור	à	עדות	יוס	קון	à	קינה
הוץ	à	חיצון	עור	טוב	à	טובה
		חיצונה	פיר	צור	à	צר
בוש	à	בושת	חר	נור	à	נר
		בושה	יו	סוג	à	סוג
ריק	à	ריקס	עור	עור	à	עור
* Huiusmodi habentia duplex = in singulari numero, verbo à quo defectur, similia sunt.						
† Illa quæ hic & in aliis classibus non oppositam habent vocem, primitivæ sunt speciei.						
* Habentia duplex = similia sunt verbo à quo derivatur						
§ Paragogicum, & non femin.						
חטא	à	חטאת	אטנא	אטנא	à	אטנא
מלא	à	מלאה	קנא	קנא	à	קנא
		מלאה	קנא	קנא	à	קנא
Quiescentia לֹסֵר הָא.						
בוק	à	בוקה	נלח	נלח	à	נלח
		נמכה	נאח	נאח	à	נאח
תנה	à	תנהה	נאח	נאח	à	נאח
		תנהה	נאח	נאח	à	נאח
עלה	à	מעלה	שקה	שקה	à	שקה
		מעל	צפה	צפה	à	צפה
שאה	à	שואה	חמה	חמה	à	חמה
		משואה	פדיוס	פדיוס	à	פדיוס
אכה	à	אכה	פדיוס	פדיוס	à	פדיוס
בנה	à	בנה	פדיוס	פדיוס	à	פדיוס
		אחו	הרה	הרה	à	הרה
צנה	à	צנה	הרה	הרה	à	הרה
אנה	à	תאנה	עלה	עלה	à	עלה
אלה	à	אליה	ענה	ענה	à	ענה
ארה	à	אריה	ענה	ענה	à	ענה
ערה	à	ערה	ענה	ענה	à	ענה
M 2						

in fine, nominum gentilium masculinorum, numeralium, quæ ordinalia dicuntur, & adiectivorum quorundam formativa est litera, Pro quibus omnibus exempla ista sufficiant.

Nunc de imperfectorum nominum formis & ordinibus, quiquidem tot sunt, quot & verborum, & ferè ratione eadem cognoscuntur, archetypis certissimis propositis, à quorum proportionem sine barbariei nota vix quis deerrabit, eodem ordine dicamus.

Defectiva פא נון יא פא יור

נשא	à	נשא	נמר	à	נמרה	נמע	à	נמע
		נשא	נמך	à	נמכה	נמע	à	נמע
יצב	à	יצב	נצל	à	נצלה	נפץ	à	נפץ
		יצב	נכר	à	נכרה	נשור	à	נשור
יצע	à	יצע	נשיג	à	נשיג	נכל	à	נכל
		יצע	נשיג	à	נשיג	ננה	à	ננה

Quiescentia פא אלה nomina nulla sunt, quia perfectorum normam sequuntur.

ירה	à	תורה	תוכה	à	תוכה	תוכה	à	תוכה
		ירה	תוכה	à	תוכה	תוכה	à	תוכה
ירע	à	ירע	תוכה	à	תוכה	תוכה	à	תוכה
		ירע	תוכה	à	תוכה	תוכה	à	תוכה
יצא	à	יצא	תוכה	à	תוכה	תוכה	à	תוכה
		יצא	תוכה	à	תוכה	תוכה	à	תוכה
יכל	à	יכל	תוכה	à	תוכה	תוכה	à	תוכה

Quiescentia עין ון

סוד	à	אסוד	קום	à	תקומה	קום	à	קום
		סוד	קום	à	תקומה	קום	à	קום
צור	à	צור	פוג	à	פונה	פוג	à	פוג
		צור	פוג	à	פונה	פוג	à	פוג
קינה	à	קינה	רש	à	ארוש	רש	à	רש

87 NOM. HEEMANTICA PERFECT.

עלם	א	העלמה	א	מחר	א	כחרת	א	נפתלי	א
פאר	א	תפארה	א	תלע	א	תולעת	א	נמרוד	א
לכש	א	תלבושת	א	כפר	א	כפרת	א	חרצן	א
פאר	א	תפארת	א	דלק	א	דלקת	א	שבתון	א
צחק	א	יצחק	א	כרה	א	כרת	א	נרון	א
עקב	א	יעקוב	א	בקר	א	בקרת	א	ארמון	א
יהודה	א	יהודי	א	אולת	א	חשב	א	חשבון	א
ארם	א	ארמי	א	כסמ	א	ככשו	א	ככשו	א
נכר	א	נכרי	א	קבע	א	קבעת	א	קנכון	א
ימן	א	ימני	א	שחלת	א	שחלת	א	קלשון	א
שליש	א	שלישי	א	נחשת	א	נחשת	א	קקיון	א
רבע	א	רביעי	א	רכלת	א	רכלת	א	קרבן	א
Initio nō nisi propriis nominibus conuenit. Fini autem frequenter adiungitur.				עצר	א	עצרת	א	רעבון	א
Modò præponitur, modò in fine ponitur, & etiam aliquādo in vtraque dictio- nis extremitate locum habet, vt in his exem- plis videre est.				מלך	א	מלכות	א	ישקון	א
Radici præpositū propriorum nomi- num est formatiuū, rarò appellatiuorum.				פחו	א	פחות	א	אכרון	א
י, in fine				אחר	א	אחרית	א	קדרנית	א
				סכל	א	צפיות	א	עקלהון	א
				שאר	א	נפרות	א	שלחן	א
				חכש	א	שארית	א	תחם	א
				כפר	א	חמישית	א	תשבין	א
				כרת	א	כפרת	א	הלמיד	א
				הרם	א	כרת	א	ענוג	א
				יהלום	א	כרת	א	הדקדק	א
				ילקוט	א	הרם	א	האשור	א
				רדס	א	הרם	א	ת	א
				הרדמה	א	הרדמה	א	ת	א

88 NOM. HEEMANTICA PERFECT.

Quæ in ה definūt, quàmplurima sunt for- min. cum accentu in vltima.

æ præponi solet, nū quam postponi, & af- ficitur —, vel ., hoc vnum etiam te obiter admonco lector, ne tā spectes primitiui in de- riuatiuo significatio- nem quàm ipsius stir- pis veras literas : nam sufficere potest deriua- tium radicalibus li- teris primitiuum imi- tari.

Quædam duas ascif- cunt ancillantes lite- ras ה & א, alterā præ- fixam, alteram verò additam fini.

* Hoc in vſu nō est, sed ab eiusmodi ver- bis obsoletis & mini- mē vſitatis, frequēter nomina deducūt ab Heb. grāmaticis, ser- uata grammatica ana- logia, siue proportio- ne, ne quando illos im- mitamur, quis fallatur quoniā hoc multum cōfert ad vſum dictio- narij, quem qui habe- bit, procedet deinde in studiis Heb. quantū volet.

† præfixum capiti dictionum frequens, in calce verò rarū admodū.

שמו	א	אשמורה	א	סלל	א	סוללה	א
צער	א	אצעררה	א	בקש	א	בקשה	א
לאך	א	לאך	א	שלם	א	שלמה	א
חמל	א	חמל	א	רחץ	א	רחצה	א
רנץ	א	רנץ	א	אחב	א	אחבה	א
שכל	א	שכל	א	חבר	א	חברה	א
כאב	א	כאב	א	כהל	א	כהלה	א
לכש	א	לכש	א	חרב	א	חרבה	א
רחב	א	רחב	א	שח	א	שחחה	א
שפט	א	שפט	א	בכר	א	בכורה	א
סכן	א	סכן	א	ערל	א	ערלה	א
רמס	א	רמס	א	נכל	א	נכלה	א
נרל	א	נרל	א	נגנ	א	נגינה	א
שקש	א	שקש	א	בשר	א	בשורה	א
דשלושום	א	דשלושום	א	חנר	א	חנורה	א
סלעס	א	סלעס	א	קהל	א	קהלה	א
ה	א	ה	א	רכל	א	רכלה	א
כפל	א	כפל	א	סמא	א	סמאה	א
מלך	א	מלכה	א	נער	א	נערה	א
משל	א	משלה	א	מלך	א	מלוכה	א
לחם	א	לחמה	א	א	א	א	א
כפר	א	כפרת	א	כוב	א	אכוב	א
שלח	א	משלחת	א	רבע	א	ארבע	א
סנר	א	סנרת	א	כוב	א	אכוב	א
סנר	א	סנרת	א	זרח	א	אורח	א
סכנ	א	סכנת	א	שכל	א	אשכול	א
לאך	א	לאכת	א	א	א	א	א
א	א	א	א	זכר	א	אזכרה	א

tes, nulla superaddita seruili & aduentitia: ne quis enim à recta declinet, in proximè sequenti catalogo (vt in sequentibus cæteris imperfectorum suos expressi) visum est mihi ordine & serie archetypos exprimere, ad quorum analogiam seu proportionem, sine controuersia doctiorum iudicio, cætera reduci & referri possint perfecta nomina nullā ascitam habentia ancillantem literam: nisi quandoque fortassis quædam occurrant, quæ tantum aut semel, aut rarissimè in vsu sunt in bibliis sacris, quorum ratio grammaticorum præceptorum scriptoribus non habenda est. vt ^{שׁוֹנִים} ciuitatis nomen 4. Reg. 4. ^{חֲזָרָן}, unde, vt kimio in Miclol placet, ^{בֵּית-חֲזָרָן} & ^{אֶן}, nomina oppidorum, quæ ædificauit Seera filia Ephraïmi. 1. Paralip. 7. & id genus alia magis vsu, quàm grammaticorum regulis, percipienda. In istis porro perfectorum nominū formis, vt vsus & dictionaria docent, alia sunt primitiuæ speciei, alia verò deriuatiuæ, sicut etiam cæteris omnibus nominum formis & classibus accidit. Adhæc ex sequenti catalogo & vsu videbis lector, nomina quædam accedere ad formam siue proportionem vel præteriti verbi, vel infinitiui, vel imperatiui, vel participij. Nam accidunt linguis omnibus voces seu terminationes quædam communes, vt Latinis Amor modò nomen est tertix declinationis, modò verbum passiuum primæ coniugationis, sic apud eosdem Amatum, pro sensus commoditate, vel supinum est, vel participiū: occurrunt quoque huius generis alia propemodum

L3 infinita

sit, id est, acuit, Ecclesiast. 10. & quamplurima id genus alia. Quæ quidem omnia sunt coniugationis ^{פָּעַל}.

De verbis quinqueliterarum.

Quinque substantialium literarum verba duo solum in Hebraïsimo à grāmaticis numerantur. Quorum alterum ^{חִמְרָמַר} coniugationis ^{פָּעַל} deriuatur à verbo perfecto ^{חִמְרָמַר} turbauit, requisita secunda & tertia thematis litera. vt, ^{חִמְרָמַרְוּ מַעֵי} perturbatione contracta erant viscera mea, Thren. 2. & Iob. 16. Alterū ex quiescente ^{חִמְרָמַר}: nam à ^{וּפָה} decorauit, augendæ significationis gratia, duplicatis prima & secunda dicitur ^{וּפָהּ מִכְּנֵי אֶדָם} pereleganti forma fuisti præ filiis hominū, Psal. 45. Illius enim tertia persona esse debet ^{וּפָהּ}. Licet etiam, si velis, per grammaticos formare integram coniugationem.

Augmentum porro illud significationis dictionum propter repetitionem siue geminationem literarum, etiam commune est quatuor literarū verbis, vt ex interpretatione illorum suprà satis liquet.

NOMINVM HEBRAEORVM

Archetypi, à quibus qui labetur & decideret, vix euadet, quin incidat in Barbarismum.

Iam verborum omnium quanta diligentia & facilitate fieri potuit absolutis ordinibus, nūc primū breuitatis vinculo comprehendam, quæ dicenda supersunt, de nominum perfectorum formis habentibus suas tres radicales literas expressas & consonantes,

Hoc futurum tantum ex hac coniugatione aliquot in locis reperitur. vt, Leuitic. 11. Num. 26. & aliàs.

Est tamen regula apud grammaticos, qua habita vna voce in communi & quotidiano sermone formare liceat integram coniugationem, vel inuenta actiua passiuam, & contra. Grammaticos, autem מְרַקְקִים à verbo רָקַק, quod solum apud magistros accurate perquirere & examinare significat, appellat: nimirum cum munus præcipuum grammatici sit dictionum proprietates sedulo inuestigare: ab illo itidem verbo רָקַק grammatica dicitur.

De quatuor literarum verbis.

Ex verbis quæ quatuor constant dissimilibus radicalibus literis, pauca quædam inueniuntur, nempe כָּרַבַּל induit. Cuius tantum participium inuenitur, 1. Paralip. 15. כָּרַסִּים ventrem impleuit, Psal. 80. in futuro פָּרַשׁוּ expandit, Iob 26. in quo – pro hiric: & רַמְּשֵׁשׁ בָּשָׂרוֹ succulenta est caro eius, Iob. 33. quod est præteritum Pual.

Multa insuper reperiuntur, quæ suppressa thematicis tertia, & repetita prima & secunda, componuntur ex quiescentibus לָמַד הָא, vt à שָׁעָה delectatus est, dicitur הִרְחַקְתִּי שְׁעֵשְׁעֵתִי lege tua valde delectatus sum, Psal. 119. Cuius etiam Hithpaël eodem psalmo reperitur. similiter Pual, Esa. 66. & alibi. Vel ex duplicantibus עֵין, repetita prima post secundam litteram, vt à קָלַל alleuiavit, dicitur קָלַקְלִי diligenter ter-

L 2 fit,

constituunt primam syllabam, daghes literæ ת fit forte, & supplet defectum.

Futurum עתיד

תִּהְיֶה יִהְיֶה

תִּהְיֶה תִּהְיֶה

תִּהְיֶה תִּהְיֶה

תִּהְיֶה תִּהְיֶה

תִּהְיֶה תִּהְיֶה

תִּהְיֶה תִּהְיֶה

In hac coniugatione daghes in primo ת, primæ radicis indicat defectum, in secundo verò, vltimæ.

Præsens particip. בִּינוּנוּ

Plural. Singul.

נִתְּנוּ נִתְּנוּ

נִתְּנוּ נִתְּנוּ

In infinitiuo, imperatiuo, & futuro, nō prima thematicis per daghes suppletur, sed passiuæ literæ, vt in נִתְּנוּ defectiuorum Penun.

תִּתְּנוּ תִּתְּנוּ

תִּתְּנוּ תִּתְּנוּ

תִּתְּנוּ תִּתְּנוּ

תִּתְּנוּ תִּתְּנוּ

תִּתְּנוּ תִּתְּנוּ

Coniugationis

Infinitiuus

Imperatiuus

Coniugatio

Exemplum:

Præteritum

נִתְּנוּ נִתְּנוּ

נִתְּנוּ נִתְּנוּ

נִתְּנוּ נִתְּנוּ

נִתְּנוּ נִתְּנוּ

נִתְּנוּ נִתְּנוּ

נִתְּנוּ נִתְּנוּ

נִתְּנוּ נִתְּנוּ

נִתְּנוּ נִתְּנוּ

נִתְּנוּ נִתְּנוּ

נִתְּנוּ נִתְּנוּ

נִתְּנוּ נִתְּנוּ

נִתְּנוּ נִתְּנוּ

נִתְּנוּ נִתְּנוּ

נִתְּנוּ נִתְּנוּ

נִתְּנוּ נִתְּנוּ

נִתְּנוּ נִתְּנוּ

נִתְּנוּ נִתְּנוּ

נִתְּנוּ נִתְּנוּ

נִתְּנוּ נִתְּנוּ

נִתְּנוּ נִתְּנוּ

נִתְּנוּ נִתְּנוּ

נִתְּנוּ נִתְּנוּ

נִתְּנוּ נִתְּנוּ

נִתְּנוּ נִתְּנוּ

נִתְּנוּ נִתְּנוּ

In imperatiuo dicitur

שָׂא
שָׂאִינָה
שָׂאִי

Eadem porrò est omnino de יָצָא ratio.

Quorundam verborum huius ordinis futura sic formantur. A verbo enim יָרָא timuit, dicitur in futuro יִרָא, תִּירָא, אִירָא, & c. à יָרָה iecit, תִּירָה, אִירָה, & c. à יָצָא egressus est, dicitur in futuro יִצָא, תִּצָא, אִצָא, & c. non autem יִצָא תִצָא אִצָא, ut par erat, extrema syllaba, spectando ad proportionem futuri verbi מָצָא.

Eorum porrò quæ simul habent defectiuam literam in principio & fine, vnicum dūtaxat inuenitur, nempe נָתַן dedit. Cuius hic est motus.

Coniugatio קָל.

In locis quibus in hoc præterito deficit נ thematici ultima, eius defectum supplet daghes in ת, vel נ, aduentitiis literis personarum formatiuis.

In infinitiuo plurimum periit & prima & vltima litera, sed nullis defectus relictis vestigiis. Quod tamen nulli propter frequentem vsum huius verbi, & quod vnicum sit, facere negotium debet.

In futuro propter literas præcedentes, quæ constituunt

Exemplum:

Præteritum

נָתַן
נָתַתָּ
נָתַתָּה
נָתַתִּי
נָתַתְּ
נָתַתְּם
נָתַתְּוּ

vel

נָתַנּוּ

Vtrunque participium semper in utroque genere & numero perfectum est. vt,

פָּקַדוּ & פָּקַדְתָּ.

L

fecta rectè norit, nihil prorsus difficultatis est. Itaque quod pauca sint huiusmodi numero, paucis quæ de illis dicenda, perstringam. Siquidem nihil aliud in his notandum, quàm ea formam duplicis ordinis vnde componuntur, seruare: verbi causa, נָשָׂא tulit, & נָטָה inclinavit, prima radices litera spectant ad נָשָׂא, vltima verò ad מָצָא, & נָלָה.

Eadem est etiam ratio de quiescentibus in extremitatibus. Quandoquidem imitantur illa prima litera, vel אָכַל, vel יָשַׁב: vltima verò מָצָא, vel נָלָה. Exemplo sunt אָכַל voluit, יָרָא timuit, יָרָה iecit.

Obiter tamen commendanda est regula memoriarum, nempe hæc verba nunquam in infinitiuo & imperatiuo pati defectum primæ radices literæ in coniugatione Cal potissimum. vt, à נָטָה, in infinitiuo נָטָה, in imperatiuo נָטָה. Reliquæ voces, vt in נָלָה formantur: sic à יָפָה decorauit, in infinitiuo יָפַת, in imperatiuo יָפֵה. Duæ tamen degenerant radices, quæ in infinitiuo & imperatiuo perdunt primam. Hæ sunt נָשָׂא tulit, & יָצָא egressus est: à נָשָׂא enim dicitur in infinitiuo amissa prima,

נָשָׂא
נָשָׂא
נָשָׂא
נָשָׂא
נָשָׂא
נָשָׂא
נָשָׂא

Vbi aduenientibus literis נָלָה euanescit seu a literæ ש, & א more suo, ad præcedentem literam ש relegat suum: & in illo quiescit. Inuenitur quoque interdum mobile א. vt, בָּשָׂא, Exod. 17. & alias.

In impe-

Dear Rogers
routed me
fancy

Coniugatio התפעל

Exemplum:

fecta

Imperatiuus

תסכנה

הַפֶּעַל

Coniugatio
Exemplum:

Infinitivus

Futurum

אֶסְכַּב	Infinitiuus	מְקוֹר
יִסְכַּב		סְכוּת
תִּסְכַּבְנָה	Futurum	עֲתִיד
תִּסְכַּב	תִּסְכַּב	יִסְכַּב
נִסְכַּב	תִּסְכַּבְי	תִּסְכַּב

Coniugatio הפעיל.

Præteriti coniugationis huius in tribus tertiis personis vtriusq; generis & numeri, duplex est ratio. Altera quæ in vtraq; syllaba habet . . , vt in hac formula cōspicuum est. Altera quæ in in prima syllaba habet . . , & in secunda . . . vt, ^{הָיָה שְׂרָי לִי} . . . vt, ^{אִמְרַתְּ אֵלֶיךָ} amaritudine affecit me omnipotens valde, Ruth. i. & alia. Et in plurali, ^{הִפְסוּ} fregerunt animū nostrum, Deut. i. Cæterum in reliquis personis eadem omnino est ratio accentuū & syllabarum, quæ in quiescentibus ^{פָּעַל} nisi quod illic raphe (hoc est lenitas immunis à puncto daghes) & hirc magnum: hirc verò (vt suppleatur defectus alteri⁹ literæ) daghes, ppter quod hirc paruum. In

Exemplum:

Præteritum	עָבַר
הִסְכַּח	הִסְכַּח
הִסְכַּחְתָּ	הִסְכַּחְתָּ
	הִסְכַּחְתָּי
	הִסְכַּחְתָּו
הִסְכַּחְתֶּם	הִסְכַּחְתֶּם
הִסְכַּחְתֶּנּוּ	הִסְכַּחְתֶּנּוּ

Præsens participi. ^{בִּינוּנִי}
Pluralis. Singularis.

מְסַכֵּחַ	מְסַכֵּחַ
מְסַכַּחְתָּ	מְסַכַּחְתָּ
פָּעַל	פָּעַל
Plural. Singular.	
מוֹסְכִים	מוֹסְכִים
מוֹסְכִיתָ	מוֹסְכִיתָ
Infinitiuus	מְקוֹר
	הִסְכַּח
	הִסְכַּחְתָּ
	הִסְכַּחְתָּי
	הִסְכַּחְתָּו
	הִסְכַּחְתֶּם
	הִסְכַּחְתֶּנּוּ

K 3

coniugationi ^{פָּעַל} quiescentium ^{עֵין וְ}, videtur vtcunq; superuacaneum: & magis ingenia rudiorum confundere, quàm instruere: nimirum cum vix vllum reperitur ex his, quæ tanquam in differētia adferri solent, verbum, quod non significatione commodius, & ordinum confusione minori, possit esse clasis quiescentium ^{עֵין וְ} vt, ^{רָמַס} minùs cōfusede deriuatur à ^{רָמַס}, quā à ^{רָמַס} exaltauit, eiusdem significationis.

תִּסְכַּבְי	תִּסְכַּבְי
אֶסְכַּב	אֶסְכַּב
יִסְכַּב	יִסְכַּב
תִּסְכַּבְנָה	תִּסְכַּבְנָה
	נִסְכַּב

Imperatiuus

צוּי	צוּי
סְכַב	סְכַב
סְכַבְנָה	סְכַבְנָה
Futurum	עֲתִיד
תִּסְכַּב	יִסְכַּב

Coniugatio הפעיל.

Exemplum:

Præteritum	עָבַר
הִסְכַּח	הִסְכַּח
הִסְכַּחְתָּ	הִסְכַּחְתָּ
הִסְכַּחְתָּי	הִסְכַּחְתָּי
הִסְכַּחְתָּו	הִסְכַּחְתָּו
הִסְכַּחְתֶּם	הִסְכַּחְתֶּם
הִסְכַּחְתֶּנּוּ	הִסְכַּחְתֶּנּוּ
Infinitiuus	מְקוֹר
	הִסְכַּח
	הִסְכַּחְתָּ
	הִסְכַּחְתָּי
	הִסְכַּחְתָּו
	הִסְכַּחְתֶּם
	הִסְכַּחְתֶּנּוּ

אמצא
ימצאו
תמצאנה
נמצאו

Coniugatio הפעל.

Exemplum:

	המצאת	Præteritum	עבר
Futurum	עתיד	המצאה	המצא
	תמצא	המצאת	המצאתי
	תמצאי	המצאתי	המצאתי
	אמצא	המצאתי	המצאתי
	ימצאו	המצאתי	המצאתי
	תמצאנה	המצאתי	המצאתי
	נמצאו	המצאתי	המצאתי
	נמצא	המצאתי	המצאתי
	נמצא	המצאתי	המצאתי

Coniugatio הפעל.

Exemplum:

	כהתמצאת	Præteritum	עבר
	להתמצאת	התמצאה	התמצא
	מהתמצאת	התמצאת	התמצאתי
Imperatiuus	צוי	התמצאתי	התמצאתי
	התמצא	התמצאתי	התמצאתי
	התמצאו	התמצאתי	התמצאתי
	התמצאנה	התמצאתי	התמצאתי
Futurum	עתיד	התמצאתי	התמצאתי
	תתמצא	התמצאתי	התמצאתי
	תתמצאי	התמצאתי	התמצאתי
	אתמצא	התמצאתי	התמצאתי
	יתמצאו	התמצאתי	התמצאתי
	תתמצאנה	התמצאתי	התמצאתי
	נחמצא	התמצאתי	התמצאתי

I Quiescentia

ימצאו
תמצאנה
נמצאו

Coniugatio הפעל.

Exemplum:

מצאות	מצאה	Præteritum	עבר
Infinitiuus	מקור	מצאה	מצא
	מצאת	מצאת	מצאתי
Futurum	עתיד	מצאת	מצאתי
	תמצא	מצאת	מצאתי
	תמצאי	מצאת	מצאתי
	אמצא	מצאת	מצאתי
	ימצאו	מצאת	מצאתי
	תמצאנה	מצאת	מצאתי
	נמצאו	מצאת	מצאתי
	נמצא	מצאת	מצאתי

Præfens particip. בינוני.
Pluralis. Singularis.

Coniugatio הפעל.

Exemplum:

ממצאים	ממצא	Præteritum	עבר
ממצאות	ממצאה	המצואה	המצוא
Infinitiuus	מקור	המצאת	המצאתי
	המצאת	המצאת	המצאתי
	בהמצאת	המצאת	המצאתי
	בהמצאת	המצאת	המצאתי
	להמצאת	המצאת	המצאתי
	מהמצאת	המצאת	המצאתי
Imperatiuus	צוי	המצאת	המצאתי
	המצא	המצאת	המצאתי
	המצאו	המצאת	המצאתי
	המצאנה	המצאת	המצאתי
Futurum	עתיד	המצאת	המצאתי
	תמצא	המצאת	המצאתי
	תמצאי	המצאת	המצאתי
	תמצא	המצאת	המצאתי

Præfens parti. בינוני.
Pluralis. Singularis.

Particip. præteri. פעול.
Pluralis. Singularis.

Imperatius & futurum
formam imitantur perfectio-
rum in punctis, & aliquādo
otioso remanente, vt videre
hic licet.

Imperatiuus & futurum	הַמְצֵאת
formam imitantur perfecto	בְּהַמְצֵאת
rum in punctis, & aliquādo	כְּהַמְצֵאת
ocioſo remanente, vt videre	לְהַמְצֵאת
hic licet.	מִהַמְצֵאת
	צווי
	הַמְצֵא
	הַמְצֵאנָה
	הַמְצֵאוֹ
	עֲתִיד
	יִמְצֵא
	תִּמְצֵא
	יִמְצֵאנָה
	תִּמְצֵאנָה
	יִמְצֵאוּ
	תִּמְצֵאוּ
	יִמְצֵאוּנָה
	תִּמְצֵאוּנָה

Coniugatio hys.

Infinitivus	מְקוֹר	Exemplum:	
<i>Hic infinitivus</i>	מִצָּאת	Præteritum	עָבַר
<i>magis in usu est</i>	בְּמִצָּאת		מִצָּא
<i>iuxta formam</i>	כְּמִצָּאת		מִצָּאתָ
<i>perfectam in</i>	לְמִצָּאת		מִצָּאתִי
<i>punctis.</i>	מִמִּצָּאת		מִצָּאוּ
Imperativus	צוּוּ		מִצָּאתֶם
	מִצָּא		מִצָּאֲנִי
	מִצָּאֲנָה	Præsens partic.	בִּינוּנִי
Futurum	עָתִיד	Plural.	Singul.
	וּמִצָּא		מִמִּצָּאִים
	תִּמִּצָּא		מִמִּצָּאָה
	אִמִּצָּא	Particip. præterit.	פָּעַל
		Plural.	Singul.
			מִמִּצָּאִים
			מִמִּצָּאָה

ומצא

Secunda persona fœmi-	Imperatiuus	צווי
nina pluralis imperatiui ver-	מִצְאִי	מִצְאֵה
bi קרא vocauit, certè à con-	מִצְאֶה	מִצְאוֹ
suetudine horum verbo-	Futurum	עֲתִיד
rum valde recedit. vt. קראו לוֹ	תִּמְצֵא	יִמְצֵא
קראו לוֹ vocate illum, vt	תִּמְצְאוּ	תִּמְצֵא
comedat panem, Exod. 2.		אִמְצֵא
vbi א, cùm potius quiescere		יִמְצְאוּ
deberet, mobile est. Deinde	תִּמְצְאֶנָּה	תִּמְצְאוּ
præter morem periiit ה syllabæ נה, cùm dicendum esset קראנה iuxta formulam		נִמְצֵא
coniugationis.		

Prætereà accidit etiam quandoque huic personæ,
ut in ea quiescat א, sed perditio ה syllabæ קראן, קראן.
קראן vocate me amaram, Ruth. i.

Coniugatio נִפְעַל.

Exemplum:	
Præteritum	עבר <i>ultra præteritum præteritum</i>
נִמְצָאָה	נִמְצָאָה
נִמְצָאָת	נִמְצָאָת
	נִמְצָאָתִי
	נִמְצָאָו
נִמְצָאָתוֹ	נִמְצָאָתֶם
	נִמְצָאָנוּ
Præfens partici.	פִּינוּנִי
Plural.	Singul.
נִמְצָאִים	נִמְצָא
נִמְצָאוֹת	נִמְצָאָה
Infinitivus	מִקּוֹר

Huius participij plurale
masculinum nonnunquam
etiã reperitur cum seu a sub
secunda pro ו. vt, וְהָיָה
inuenti, Hester. 4. & alia ex
aliis radicibus.

Imperatius

יִתְבּוֹנֵנּוּ
תִתְבּוֹנֵנּוּ
נִתְבּוֹנֵנּוּ
לְמַר אֶלֶף.
Coniugatio קל.

In hac verborum forma & radicis tertia motione vocali priuata, desinens esse consonans semper quiescit & taciturnum est vel in ׀, vel in ם, vel י, vel ׃, in omnibus modis & temporibus coniugationū omnium, vt hīc in singulis coniugationibus videre licet.

Quauis hec verba in omnibus omnium coniugationum infinitiuis sapenunero perfectōrū normam in punctis sequantur remanente tamen & ocioso, exprimendam tantū curauimus vbiq̃ue formam imperfectam, quippe quæ in ת definit: cū in perfectis iā nihil sit negotij: quandoquidem, vt פָּקַד, vel פָּקַד, dicere etiam possumus קָרָא, vel קָרָא vocare.

Exemplum:
Præteritum עָבַר
מָצָא
מָצָאת
מָצָאתי
מָצָאוּ
מָצָאתם
מָצָאנוּ
Præsens partic. בִּינוּנִי
Pluralis. Singularis. מוֹצֵא
מוֹצֵאת
vel מוֹצֵאת
מוֹצֵאת
Particip. præterit. פָּעַל
Pluralis. Singularis. מוֹצֵא
מוֹצֵאת
Infinitiuus מָקוֹר
מָצָאת
מָצָאת
לְמָצָאת
מָצָאת
H 3 Secunda

iod. Quare in huiusmodi verbis occurrētibus cōsulendum est Lexicon in ordine eorum quorum prima est, vel secunda י. & sic inuenta vocis significatione, sensui illa applicanda est.

הוֹבֵנָה
הוֹבֵנָה
הוֹבֵנִי
הוֹבֵנָם
הוֹבֵנִי
מָקוֹר
הוֹבֵנִי
עֲתִיד
יִבֵּן
תִּבֵּן
תִּבֵּנִי
אִבֵּן

יִבֵּן
תִּבֵּן
נִבֵּן

Coniugatio הִתְפַּעֵל.
Vt diximus in Piel, in hac coniugatione cōgeminatur thematis tertia propter daghes coniugationis characteristicon, quod literæ secundæ י quiescenti, inscribi non potest.

כִּהְתְּבּוֹנֵנּוּ
לְהִתְבּוֹנֵנּוּ
מִהְתְּבּוֹנֵנּוּ
Imperatiuus צוּי
הִתְבּוֹנֵנּוּ
הִתְבּוֹנֵנּוּ
Futurum עֲתִיד
יִתְבּוֹנֵנּוּ
תִתְבּוֹנֵנּוּ
אִתְבּוֹנֵנּוּ
יִתְבּוֹנֵנּוּ

Exemplum:
Præteritum עָבַר
הִתְבּוֹנֵנּוּ
הִתְבּוֹנֵנּוּ
הִתְבּוֹנֵנּוּ
הִתְבּוֹנֵנּוּ
הִתְבּוֹנֵנּוּ
הִתְבּוֹנֵנּוּ
Præsens partic. בִּינוּנִי
Plural. Singular. מִתְבּוֹנֵנּוּ
מִתְבּוֹנֵנּוּ
vel מִתְבּוֹנֵנּוּ
Infinitiuus מָקוֹר
הִתְבּוֹנֵנּוּ
כִּהְתְּבּוֹנֵנּוּ

fic, שמו ponite Aggæi. 1.
pro השמו. & alia.

In hoc futuro literæ איתן
per = efferuntur.

Cum , conuertente fu-
tutum in præteritum hirc
magnum secundæ syllabæ
huius futuri in :: cominu-
tatur. vt, ויכין & intellexit. 2.
Samuel. 12. pro ויכין. Quan-
do autē prima thematis est.

gutturalis, nō ::, sed -
subrogatur. vt, ויער, & conte-
stus Zach. 3. pro ויעיר: cuiusmodi certē motionis
paruæ :: vel - pro hirc magno substitutio, fit pro-
pter retractum accentum ab vltima in penultimam
propter conuersiuum. Simile quoque fit, quādo se-
quitur monosyllaba dictio. vt, לו, litiget sibi (pro
se,) Iudic. 6. bis pro ויכין & aliās.

Accentu grammatico re-
manente in sede sua, nempe
in syllaba secunda, aut alio-
qui ה pducto per methegh,
seu retinaculū, formari po-
test hoc præteritū, vt :: per-
petuum sit sub ה, vt ex hoc
exemplo satis liquet.

In hac cōiugatione ה habet
, & thematis prima - om-
nino vt in quiescētibus pe-
iod.

Imperatiuus	מהקין	צווי
הכיני	הקין	
הכנינה	הכנינו	
Futurum	עתיר	
תכין	יכין	
תכניני	תכין	
	אכין	
	יכינו	
תכנינו	תכינו	
	נכין	

Præteriti Hiphil for-
ma altera.

הכנינה	הכין
הכנית	הכנית
	הכניתי
	הכינו
	הכינו
הכניתו	הכניתם
	הכנינו
	הפעל

Coniugatio
Exemplum:

Præteritum	עבר
הוכנה	הוכן

H 2

תכין	יכין	ככין
תכניני	תכין	לכין
	אכין	מכין
	יכנינו	צווי
תכנינו	תכין	בכין
	נכין	בכינו

Imperatiuus

בוכני

בוכנינה

Futurum

Coniugatio.

Exemplum:

Præteritum

הכנינה

הכנית

הכניתי

הכינו

הכניתם

הכנינו

Præsens partici.

Pluralis

Singularis.

מכין

מכנית

Particip. præteri.

Plural.

Singul.

מוכין

מוכנית

Infinitiuus

מקור

הכין

הכין

הכין

להכין

In hac cōiugatione :: mi-
nisterialis literæ ה eadem ra-
tione (videlicet propter re-
iectum accentum à mox se-
quenti syllaba) qua -, vel ::
in coniugatione נפעל supe-
riori, mutatur in seua: quod
tamē seua hīc sub litera gut-
turali ה dilatur per -, vel
aliquando per ::, & fit ::,
vel ::, quoniam, vt supra di-
ctum est, quoties seua debet
legi sub gutturali debet di-
latari siue produci per -,
aut ::, aut aliquando per ::.

Vt discrimen sit à præte-
rito, infinitiuus & impera-
tiuus habent ה coniugatio-
nis index affectum -, quod
quidem in quibusdā inter-
dum perditur. vt, לרין ad iu-
dicādum, Psal. 50. pro להרין
lic

57 VERBA QUIESCENT. AIIN VAV.

plurimum commutatur, ne
duo puncta similia mutuò
se consequantur, & ex illo-
rum concursu fiat hiatus.

תבוננה יבנו
תבונו תבנו
גבון

Coniugatio פֿעל.

In isto ordine hæc coniu-
gatio affectam habet primā
puncto holem in quo quie-
scit i radice secunda. Siqui-
dem cū daghes coniuga-
tionis index inscribi nō pos-
sit literæ i quiescenti, con-
geminatur, pro daghes in-
dice cōiugationis tertia the-
matis, & dicimus בִּינוּ, non
autem בִּין.

Porro hæc verba confi-
derato sensu, more verbo-
rum communium Latino-
rum actiue, vel passiue ver-
tenda sunt. Nimirum quòd
פֿעל & eius passiuī פֿעל, tan-
tū vna & eadem sit vox.

Benoni à Paul differt, q
in vltima syllaba בִּינוּ sic ..,
in פֿעל verò =, & rarò inue-
niatur in vsu.

Imperatiuus

צווי הבון
הבונה הבוני
עתידי הבון
הבון הבוני
אבון

פֿעל.

Exemplum:

Præteritum

עבר הבון
בוננה בוננת
בוננתי בוננתי
בוננו בוננתי
בוננתם בוננתי

Præsens partici.

Pluralis Singularis.

מבוננים מבונן
מבוננת

vel

מבוננות מבוננת

Particip. præterit. פֿעל

Plural. Singular.

מבוננים מבונן
מבוננות מבוננת

Infinitiuus

מקור הבון
בון בבון
בבון בבון
H בבון

VERBA QUIESCENT. AIIN VAV. 56

vt satis ex coniugationis paradi-
gmate liquet.

Accidit secundæ & tertiæ persone futuri foemi-
næ, vt = literæ ת nigræ in seua, nisi in mox sequē-
ti syllaba ponatur accentus. vt, להמיר נפשות אשר, ad interficiendum animas quæ non mo-
rientur (moriuntur) Ezech. 13. Siquidem cum = sub
ת accentus in mox sequenti syllaba, sic תבוננה collo-
cari debet per grammaticam rationem & propor-
tionem.

Huius cōiugationis for-
matiuum afficitur motione
=, modò mox sequens sylla-
ba habeat secum accentum,
& tunc i secunda radice vel
otiosè exprimitur in holem,
vel virtute continetur in illo
in præterito. Nam si ille in
tertiam, aut aliam reiiciatur
syllabam, pro ministrantiū
literarum consuetudine, n
efferetur per seua, delitescē-
te i radicali in i nota vocalis
longæ, vt in hac serie coniu-
gationis perspicuum est. Si-
gnatur etiā nonnunquam n
motione .. vt, גִּעְוֹר excita-
tus est, Zachariæ 2.

In præterito adueniente
altero holem, primum in i
plurimum

Coniugatio נִפְעַל

Exemplum:

Præteritum

עבר נבון
נבונה נבונת
נבונתי נבונת
נבנו נבונת
נבונתם נבונת
נבוננו נבונת

Præsens partici.

Pluralis Singularis.

נבון נבונת
נבונת נבונת
נבונת נבונת

Infinitiuus

מקור הבון
בבון בבון
בבון בבון
בבון בבון
בבון בבון
בבון בבון

JOANNES QUINQUARBOREUS 17

Octavo

Vbique huius classis coniugatio vltima perfecta est, nisi quòd interdum cum literæ אהוי sint permutabiles, pro י substituitur i motione ipsius י affectu. vt, אחרע manifestabo me. Num. 12. pro אחרע si retro non celsisset = usurpatum in locum ..		Coniugatio הִפְעֵל.	
Imperatiuus		Exemplum:	
Futurum		Præteritum	
Infinitiuus		Præsens partici.	
Quiescentia עין וי.		Pluralis. Singularis.	
Coniugatio קל.		Exemplum:	
Verba quorum secunda thematis est י, plurimùm illud absconditum habent in motione		Præteritum	
		בנה	
		G3	

dendo) i substitutum pro י, ex literarum אהוי mutua, seu vicaria permutatione.		הוֹשִׁיבָם הוֹשִׁיבָנוּ	
Imperatiuus		Præsens partici.	
Futurum		Pluralis Singularis	
Infinitiuus		Præteritum	
Coniugatio		Exemplum:	
Hæc cōiugatio in hoc ordine habet ה cum י. vt, הורה descendere coacta est (demersa est) in infernum superbia tua, Esaia 14. sic in futuro. vt, אָךְ אֶל-שָׁאֵל veruntamen in infernum cogeris descēdere (de-truderis,) Esaia cap. eodem.		Præteritum	
Infinitiuus non inueni, sed illum tantum ex coniectura seruata grammatica analogia pono.		Infinitiuus	
		Futurum	
		תושב	
		תושב	
		אושב	

*Quia Jophet est daghe est Amas
Sinitz infusum vel reborat ut
geminat*

defectum נ passiuæ vocis
characteristica, quod quidē
daghes minimē inscribi pos-
set literæ quiescenti.

Futurum	עתיד
תושב	יושב
תושבי	תושב
	אושב
	יושבו
תושבנה	תושבו
	נושב

Cōiugatio hæc in isto or-
dine propter daghes coniu-
gationischaracteristicō, ybi-
que cum sua passiuæ est per-
fecta, quandoquidem fieri
non potest, ut quiescat י, eo
quod daghes nunquam ve-
nire possit post literam ali-
quam quiescentem.

Similiter cætera omnia, etiam cum suo passiuo

Pual, perfectorum comparatione exprimes.

Hæc coniugatio à perfe-
ctorum verborum norma
prima syllaba tantum dif-
fert, nimirum quod habeat
vbique (præterquam in פעול
vbi est י pro י prima thema-
tis in eo quiescente osten-
dendo)

נשכח	נשכה
Infinitiuus	מקור
	הושב
	בהושב
	כהושב
	להושב
	מהושב
Imperatiuus	צווי
הושבי	הושב
הושבנה	הושבו

Coniugatio	פעל
Exemplum:	
Præteritum	עבר
ושבה	ושב
ושבת	ושבת
	ושבתי
	ושבו
ושבתם	ושבתם
ושבתו	ושבתו

Coniugatio	הפעיל
Exemplum:	
Præteritum	עבר
הושבה	הושב
הושבת	הושבת
	הושבתי
	הושבו

debet terram, Psal. 25. & c. Quia :: & - sunt motiones
commutabiles, vt alias dicemus, quedā sunt quæ ex-
presso י radicali habent :: in vltima. vt, ויִצֹר & finxit,
Genes. 2. Sunt nonnulla etiam, quæ habent literas
איתון affectas ::, & in secunda syllaba habent -, po-
tissimum quæ tertiam habent gutturalem. vt, אָרַע
sciam, Gen. 15. & similia.

Tum in futuro hæc verba cum י conuertente fu-
turum in præteritum, plurimum accentum retra-
hunt ab vltima in penultimanı : quare ex :: secunde
syllabæ fit :: motio parua, vt à יושב dicitur in futu-
ro יושב, & cum י conuersiuo, על-מושבו, &
sedit rex super sedem suam. 1. Samuel. 20. quæ porro
accētus retractio & substitutio motionis brevis pro
longa propter huiusmodi י conuertens futur. in præ-
terit. communis ferè semper est omnibus futuris om-
nium ordinum verborum.

In hoc præterito & Be-
noni vbique ex affinitate li-
terarum יאדו, quæ permuta-
biles sunt, pro י thematis pri-
ma subrogatur י quiescens in
holem.

In hoc infinitiuo, impe-
ratiuo, & futuro, י pro י sub-
rogatum, quod in præterito
& participio quiescit, fit con-
sonas seu mobile, vt videlicet
detur locus daghes supplēti

Coniugatio	נפעל
Exemplum:	
Præteritum	עבר
נשכה	נושב
נשבת	נושבת
	נושבתי
	נושבו
נשבתם	נשבתם
נשבתו	נשבתו
Præsens partic.	פונגי
Plural.	Singul.
נושכים	נושב
	נושבה

*Ita etiam substitutio syllabæ brevis
pro longa, aditæ agram proprie talis
vaf pata est po dictione sequente ornata
est by prima syllaba*

	מַהֲבִיל	הַאֲבִילָה	הַאֲבִילָה
Imperatius	צוּ		הַאֲבִילָתִי
	הַאֲבִיל		הַאֲבִילוּ
	הַאֲבִילָנָה	הַאֲבִילָתוֹ	הַאֲבִילָתֶם
* Futurum	עֲתִיד		הַאֲבִילָנוּ
	יֵאֲבִיל	Præfens particip.	בִּינוּנִי
vel	תֻּכִּיל	Pluralis	Singularis
	תֵּאֲבִיל	מַאֲבִילִים	מַאֲבִיל
vel	תֻּכִּילִי	מַאֲבִילוֹת	מַאֲבִילָה
	תֵּאֲבִילִי	Particip. præteri.	פָּעַל
	אֵאֲבִיל	Pluralis	Singularis.
	אֻכִּיל	מַאֲבִילִים	מֵאֲכֵל
	יֵאֲבִילוּ	מַאֲבִילוֹת	מֵאֲכֵלָה
vel	יֻכִּלוּ	Infinitivus	מִקּוֹר
	תֵּאֲבִילוּ		הַאֲבֵל
vel	תֻּכִּלוּ		בְּהֵאֲבִיל
	נֵאֲבִיל		לְהֵאֲבִיל
	נֻכִּיל		

* Talem formam duplicem futuri Hiphil, videlicet per ^{radicalem} primam absconditam, seu potentia contentā in holem turgido, vel etiā expressam & mobilem ponit D. Kimhius in Miclol, propter quædam quæ alterutram sequuntur proportionem, quæ vsus commonstrabit.

Coniugatio על הפעל.

Exemplum:

	הַאֲבָלְתִּי	Præteritum	עָבַר
	הַאֲבָלָה	הַאֲבָלָה	הַאֲבָלָה
הַאֲבָלְתָּ	הַאֲבָלְתָּם	הַאֲבָלְתָּ	הַאֲבָלְתָּ
			הַאֲבָלְנוּ

Maria i rompingoso 30 anni
veniva solita sua grammatra David
rompingo quia grammatra David
rompingo quia grammatra David
rompingo quia grammatra David
rompingo quia grammatra David

	בְּאֵל	אֵלָיו
	לְאֵל	בִּינוּנוֹ
	מֵאֵל	Pluralis. Singularis.
Imperatius	צוּי	מֵאֵל
	אֵל	מֵאֵלָה
	אֵלָה	vel
	אֵלָיו	מֵאֵלָה
Futurum	עֲתִיד	פֻּעַל
	יֵאֵל	Pluralis. Singularis.
	תֵּאֵל	מֵאֵל
	תֵּאֵלָה	מֵאֵלָה
	אֵאֵל	מִקּוֹר
	יֵאֵלָיו	אֵל
תֵּאֵלָה	תֵּאֵלָיו	בְּאֵל
	נֵאֵל	

Coniugatio ५^{ya}.

Exemplum:

אֶבְלֹת	אֶבְלָה	Præteritum	עֲבַר
Infinitivus	מָקוֹר	אֶבְלָה	אֶבֶל <i>anmutho fruit</i>
	אָבֹל	אֶבְלָת	אֶבְלָת
Futurum	עֲתִיד		אֶבְלָתִי
תֵּאבֵל	יֵאבֵל		אֶבְלוּ
תֵּאבְּלִי	תֵּאבֵּל	אֶבְלָתוֹ	אֶבְלָתָם
	יֵאבְּלִי		אֶבְלָנוּ
	יֵאבְּלוּ	Præsens particip.	בִּינֹנִי
תֵּאבְּלָנָה	תֵּאבְּלוּ	Pluralis.	Singularis.
	נֵאבֵּל	אֶבְלִים	אֶבֶל

Coniugatio הפעיל

Exemplum:

Præteritum עבר
האכיל האכילת

hîc sub א ex ׀: fit ׀, ne seu a
sequens legatur contra cano-
nes grāmaticos. Idem etiam
esto de ׀: iudicium.

נאכלת נאכלת
נאכלתי נאכלתי
נאכלו נאכלו
נאכלתם נאכלתם
נאכלנו נאכלנו

Præsens partici. בינוני
Pluralis. Singularis.

נאכלים נאכל
נאכלות נאכלה
Infinitiuus מקור

In hoc infinitiuo & impe-
ratiuo cū desit ׀ passiua
vocis character, neque pos-
sit inscribi daghes supplens
defectū illius meditullio א,
subscribitur ׀ pro hirc par-
uo literæ ה, id est, ex daghes,
quod alioqui inscribendum
א, & hirc fit ׀ sub ה: eadem
est ratio literarum איתו in fu-
turo: quoniam, ut iam in Ni-
phal perfectorum verborum
observatum est, æquiparatur
motio magna, motioni par-
ua & daghes.

האכל האכל
בהאכל בהאכל
להאכל להאכל
מהאכל מהאכל

Imperatiuus צווי

האכלי האכל

האכלנה האכלו

Futurum עתיד

תאכל תאכל

תאכלי תאכל

תאכלנה תאכלו

תאכלני תאכלו

תאכלנה תאכלו

תאכלני תאכלו

תאכלנה תאכלו

תאכלני תאכלו

תאכלנה תאכלו

תאכלני תאכלו

תאכלנה תאכלו

תאכלני תאכלו

תאכלנה תאכלו

תאכלני תאכלו

תאכלנה תאכלו

תאכלני תאכלו

תאכלנה תאכלו

Coniugatio פעל.

Exemplum:

אכלת אכלת
אכלתי אכלתי

Præteritum עבר
אכל אכל
אכלו אכלו

F 3

nans, & fit ociosa.

Aliquando in infinitiuo
huius coniugationis quiescit
א, facta contractione duarū
syllabarū in vnam. Dicimus
enim לאמור Zach. i. vbi א est
ociosa, quiescens in motione
magna ׀, pro לאמור.

In futuro huius coniuga-
tiōis א prima thematis expref-
sa quiescit in holē motione
literarum איתו, in omnibus
personis, præterquā in pri-
ma, vbi latet in holem adue-
niēte altero א formatiuo pri-
mæ personæ singularis fu-
turi: idque, ne fiat concursus
duarum literarum similium-
dicēdum enim alioqui esset
אאכל pro אכל, quod non usu
venit, quod sciam, in Bibliis
sacris.

Præsens partici. בינוני

Plural. Singular.

אכלים אכל

אכלת אכלת

אכלות אכלה

Particip. præteri. פעל

Plural. Singular.

אכלים אכל

אכלות אכלה

Infinitiuus מקור

אכל אכל

אכלת אכלת

אכלות אכלה

אכלת אכלת

אכלות אכלה

אכלת אכלת

אכלות אכלה

אכלת אכלת

אכלות אכלה

אכלת אכלת

אכלות אכלה

אכלת אכלת

אכלות אכלה

אכלת אכלת

אכלות אכלה

אכלת אכלת

אכלות אכלה

אכלת אכלת

אכלות אכלה

אכלת אכלת

אכלות אכלה

אכלת אכלת

אכלות אכלה

אכלת אכלת

אכלות אכלה

* Quia ׀: nihil aliud est,
quā seu a cōpositum cū ׀,
hîc

Coniugatio פעל.

Exemplum:

אכלת אכלת
אכלתי אכלתי

אכלת אכלת

אכלתי אכלתי

אכלת אכלת

אכלתי אכלתי

אכלת אכלת

אכלתי אכלתי

אכלת אכלת

אכלתי אכלתי

Est quoque aliud quoddam thema, לקח accepit, cuius prima litera est ל, quod referendum est in numerum defectiuorū פא: deficit enim in eo ל litera prima in infinitiuo. vt, ויקח מאנו קחת מוסר, noluerunt recipere disciplinam, Ierem. 5. & imperatiuo. vt, קח-נא את-בנך את-יחידך אשר-אהבת את-יחידך. tolle nunc filium tuum, vnicum tuum, quē dilexisti (diligis) Isaac, Gen. 22. In futuro ponitur daghes in ק, in supplementum thematis primę. vt, ויקח ויקח את-המאכלת לשחט את-בנו & apprehendit cultrum ad mactandum filium suum, Genes. 22. vbi ויקח pro וילקח legitur.

Pręter quā in infinitiuo & futuro primę coniugationis, hæc verborum classis vbique per omnes coniugationes perfecta est. Quiescere porro dicitur litera, quæ subintelligitur in motionē longa, vel quæ quantūvis expressa motionē vocali destituta definit esse conso-

Infinitiuus	מקור
Imperatiuus	צב
	צב
Futurum	עבד
	יצב
	תצב
	תצב
	תצב

Breuitati consulens & personas & coniugationes reliquas omisi, quod hæc verba vbique per omnes coniugationes omnino similia sint verbo נגש sequendo eius proportionem. siquidem eadem ratione, regula, & locus eisdem quibus illic excidit, prima thematis, similiter & eadem hic.

Quiescentia	פא אלה
Coniugatio	קל
Exemplum:	
Præteritum	עבר
	אכל
	אכלת
	אכלתי
	אכלו
	אכלתם
	אכלו
	אכלו

F 2

Præf-

Sequens coniugatio, vt eius actiua superior, vbique imperfecta est.

Infinitiuus	מקור	Coniugatio	הפעל
	הגש	Exemplum:	
Futurum	עתיד	Præteritum	עבר
	יגש		הגש
	תגש		הגשת
	תגשי		הגשתי
	תגשו		הגשנו
	תגשנה		הגשנתם
	תגשנה		הגשנו

Coniugatio התפעל.

	התנגשת	Exemplum:	
	התנגשו	Præteritum	עבר
Et cætera ex perfectiorū proportionē.			התנגש
			התנגשת
Huius ordinis verba quod sequantur normam præcedentium defectiuorū פא נון, dicuntur defectiua פא יוד, & habent omnia pro secunda radicis literam י, duobus exceptis, quæ obiter memoriæ cōmendanda. vt, ינה posuit, ינה circūdedit. Quæ quantūvis non habeāt pro secunda thematis י, perdūt eadē ratione qua illa quæ habent י.		Defectiua	פא יוד
		Coniugatio	קל
		Præteritum	עבר
			יצב
			יצבת
			יצבתי
		Præsens partic.	ביוני
		Pluralis. Singularis.	יצב
			יצבת
		Præsens partici.	פועל
		Plural. Singul.	יצב
			יצבת
			יצבת

Est

יצב
יצבת
יצבתי
יצבתם
יצבו
יצבתו
יצבתו

תגיש	תגיש	תגיש
תגיש	תגיש	תגיש
תגיש	תגיש	תגיש
תגיש	תגיש	תגיש

Coniugatio **פעל**, quæ ideo hîc omittitur, quod omnino imitetur perfectam.

Defectiua est ubique hæc coniugatio cum sua passiua, quod duntaxat duas habeat radicales expressas literas: nā quod sic afficiendum **הגיש** si coniugaretur perfecte, absorberetur per daghes inscriptum secundæ.

Imperatiuus	צוי
הגיש	הגיש
הגיש	הגיש
Futurum	עתיר
תגיש	תגיש
תגיש	תגיש
תגיש	תגיש
תגיש	תגיש
תגיש	תגיש

Coniugatio **הפעיל**.
Exemplum:

Præteritum	עבר
הגיש	הגיש
הגיש	הגיש
הגיש	הגיש
הגיש	הגיש
הגיש	הגיש
הגיש	הגיש
הגיש	הגיש

Præsens partici. **בינוני**.
Plural. Singular.

מגיש	מגיש
מגיש	מגיש
מגיש	מגיש
מגיש	מגיש
מגיש	מגיש
מגיש	מגיש
מגיש	מגיש
מגיש	מגיש

Particip. præterit. **פעל**.
Plural. Singular.

מגיש	מגיש
מגיש	מגיש
מגיש	מגיש
מגיש	מגיש
מגיש	מגיש
מגיש	מגיש
מגיש	מגיש
מגיש	מגיש

Infinitiuus
מקור

מגיש	מגיש
מגיש	מגיש
מגיש	מגיש
מגיש	מגיש
מגיש	מגיש
מגיש	מגיש
מגיש	מגיש
מגיש	מגיש

F Sequens

תגיש	תגיש	תגיש
תגיש	תגיש	תגיש
תגיש	תגיש	תגיש
תגיש	תגיש	תגיש

Hæc coniugatio cum sua passiua ubique semper perfecta est, nimirū quod daghes inscriptam secundæ literæ, character sit coniugationis, & quod duo, cōiugationem videlicet & defectū minimè indicare possit, nec duplex daghes vni literæ inscribi.

Porrò quanuis hoc præteritum omnino simile sit

præterito coniugationis **נפעל** tamen diuersa est ratio: nam illic daghes defectum n literæ deperditæ supplet, hîc verò coniugationem indicat. Idcirco (quod animauertendū diligenter) quando huiusmodi dictiones literis & pūctis similes occurrent, consideratis diligenter antecedentibus & consequentibus, vertendæ erunt pro sensus commoditate, actiuè vel passiuè.

Coniugatio

Coniugatio

Exemplum:

Præteritum

עבר

תגיש

תגיש

תגיש

תגיש

תגיש

תגיש

תגיש

תגיש

תגיש

תגיש

תגיש

תגיש

תגיש

תגיש

תגיש

תגיש

תגיש

תגיש

תגיש

תגיש

תגיש

תגיש

תגיש

תגיש

תגיש

In hoc præterito & participio, ubique desideratur נ prima thematis, in supplementum cuius ponitur daghes in secunda: Nam נ quod apparet passiva litera est.

Daghes tamē ubique in hoc præterito, & præterito, coniugationis sequētis est in eadem litera, sed (vt illic videmus) diuersa ratione.

Infinitiuus, imperatiuus, & futurum, ubique perfecta sunt: nam daghes quod ubique vides in נ , non supplet defectum primæ thematis, sed נ passiuæ vocis characteristicæ, eadem ratione qua in verbis perfectis: quippe quā daghes verum officium sit, mox præcedentis, & non sequentis literæ defectum indicare.

Coniugatio נפעל

Exemplum:

Præteritum

נָשָׂה

נָשָׂה

נָשָׂה

נָשָׂה

נָשָׂה

Præsens partici.

Pluralis. Singularis.

נָשָׂה

נָשָׂה

נָשָׂה

נָשָׂה

Infinitiuus

נָשָׂה

נָשָׂה

נָשָׂה

נָשָׂה

נָשָׂה

Imperatiuus

נָשָׂה

נָשָׂה

נָשָׂה

נָשָׂה

נָשָׂה

נָשָׂה

Hæc

penultima: (omnis enim dictio sex punctorum, hoc est, insignita ::, semper accentum habet in penultima.) Similis etiā est illius ratio, cum dictioni monosyllabæ præponitur. Quod etiā ב & כ ali- quando competit.

Imperatiuus si perdat נ ra- dicis primā, nihil pro illius defectus indice habet. Quare in huiusmodi opus est & vsu, & cognitione thematum: siquidē daghes quod in exēplo inscribitur, non ratione defectus supplēdi positum est, sed ratione literarum כפת, quarum natura est, vt daghes habeant in principio dictionis. Quandoquidem daghes forte, in his defectum literæ supplens nunquam inscribi potest gremio literæ primæ syllabæ.

Futurum in hac & aliis coniugationibus huius formæ, quoties desideratur נ prima thematis, in secunda recipit daghes (quia præcedunt literæ איתן.) in quo absorbetur נ litera primaria, alioqui, si exprimeretur, afficienda seua, sic יגוש אגוש. Habet etiā aliquando hoc futurum more perfectorum in vltima syllaba. vt, יבול, decider, Psal. i. א. גבל. sic יפול הוורל. sic יפול הוורל. & cecidit fors super Ionam, Ionæ i. & alia multa.

Coniu-

Regula.

Daghes propriè non sequentis, sed mox præcedentis literæ defectum indicat.

In hac verborum classe, Coniugatio קל
in coniugatione Cal, Præteritum & utrunque participium semper conueniunt cum perfectis verbis. Infinitiuus, imperatiuus, & futurum etiam nonnunquam. ut,

נָפַל, cadendo cades, id est, certè corrues, Hester 6.

נָצַר לְשׁוֹנְךָ מֵרָע, custodi linguam tuam à malo, Psal. 34.

וּמִצְוֹתַי יִנְצְרוּ, & præcepta illius custodient, Psal. 78.

Infinitiuus quando primam thematis perdit, suscipit ת in fine, ut hîc conspicuū est. Habet etiam duplex —

quando tertia est gutturalis, pro duplici :: ut עַתְּ לִטְעַתְּ, tēpus ad plantandum, Ecclesiast. 3. à נָטַע, plantauit. & alia.

Cæterum quod ל vna ex literis כָּל־ pro seua habeat ׀, fit quod præponatur dictioni habenti accentū in penultima

Præteritum

נָשָׂה

נָשָׂה

נָשָׂה

נָשָׂה

נָשָׂה

נָשָׂה

נָשָׂה

נָשָׂה

נָשָׂה

נָשָׂה

נָשָׂה

נָשָׂה

נָשָׂה

נָשָׂה

נָשָׂה

נָשָׂה

נָשָׂה

נָשָׂה

נָשָׂה

נָשָׂה

נָשָׂה

נָשָׂה

נָשָׂה

נָשָׂה

נָשָׂה

נָשָׂה

נָשָׂה

נָשָׂה

נָשָׂה

נָשָׂה

Prouerb. 25. sic וַיִּתְאַפֵּק הָמָן, & dissimulauit Aman, Hester 5. & similia.

Abolutis iam quæcunque imprimis necessaria de verbis perfectis dicenda videbantur, accingam me nunc quàm breuissimè, ad imperfectorum classes declarandas: quibus nihil facilius est, ei qui diligenter se exercuerit in perfectorum verborum coniugationibus.

Discrimen inter themata perfecta & imperfecta est, quòd perfecta thema^{ta}, (ut supra dictum est) tribus tantummodo consistunt substantialibus literis semper expressis & consonantibus. Imperfecta verò themata dicuntur, quòd aliquando suppressam habeant vnam vel duas radicales literas: relictis tamen vestigiis, quibus facilè detractam literam cognoscamus. Quandoquidem alia pro detractæ literæ signo habet daghes, in supplementum ipsius literæ sublatae de medio, & dicuntur defectiua. Alia verò motionem magnam, in qua latet & absconditur litera aliqua radicalis אהו: quæ tamen nonnunquam expressa, motione vocali destituta nihil soni emittit, & dicuntur huiusmodi verba quiescètia. Quæ omnia, subsequenter exemplis, valde dilucida, & plana fient.

Nunc primùm aggrediamur verba illa, quorum primam radice litera quæ est נ, aliquando deficiens à scriptura, suppletur per daghes inscriptum medullio secundæ, & dicuntur defectiua Pe Nun: obiter annotando, quæ sequitur, regulam commendandam memoriæ.

Regula.

bere debet, non fuerit capax illius, reicietur daghes sub primam, & ex — & daghes, fiet —, vt dictum est in coniugatione פעל. vt, התפאר, glorificauit se, התברך, benedixit sibi. Non autem dicendum התפאר. & sic de aliis.

In Benoni (non enim habet hæc coniugatio פעל) & futuro huius coniugationis, fit syncopa ה syllabæ הָ formatiuæ coniugationis, eadē ratioe qua supra in הפעיל diximus.

Infinitiuus sine literis בכלם, & imperatiuus, sunt similia præterito. Quare cum huiusmodi voces ambigæ tibi in Bibliis occurrent, sunt diligenter consideratis antecedentibus & consequentibus, pro sensus commoditate vertendæ, vel in sensum præteriti, vel infinitiui, vel imperatiui.

Hoc futurum (rarò tamen) aliquando secundam habet affectam —. vt, אל-תתהדר לפני-מלך. Non ostentabis te coram rege, E 2 Prouerb.

התפארת התפארתי

התפארתי התפארתי

התפארתי התפארתי

התפארתי התפארתי

התפארתי התפארתי

התפארתי התפארתי

התפארתי התפארתי

התפארתי התפארתי

התפארתי התפארתי

התפארתי התפארתי

התפארתי התפארתי

התפארתי התפארתי

התפארתי התפארתי

התפארתי התפארתי

התפארתי התפארתי

התפארתי התפארתי

התפארתי התפארתי

התפארתי התפארתי

התפארתי התפארתי

התפארתי התפארתי

התפארתי התפארתי

התפארתי התפארתי

התפארתי התפארתי

התפארתי התפארתי

התפארתי התפארתי

התפארתי התפארתי

התפארתי התפארתי

התפארתי התפארתי

Hæc coniugatio manca est: habet enim dūtaxat præteritum & futurum. Habet etiam infinitiuū, sed rarum admodum, qui nunquam cum literis בכלם reperitur.

Futurum

תפאר

תפארתי

תפארתי

תפארתי

תפארתי

תפארתי

תפארתי

תפארתי

תפארתי

תפארתי

תפארתי

תפארתי

תפארתי

תפארתי

תפארתי

תפארתי

תפארתי

תפארתי

תפארתי

תפארתי

תפארתי

Exemplum:

Præteritum

התפארתי

התפארתי

התפארתי

התפארתי

התפארתי

התפארתי

התפארתי

התפארתי

התפארתי

התפארתי

התפארתי

התפארתי

התפארתי

התפארתי

התפארתי

התפארתי

התפארתי

התפארתי

התפארתי

התפארתי

התפארתי

התפארתי

התפארתי

התפארתי

התפארתי

התפארתי

עבר

התפארתי

התפארתי

התפארתי

התפארתי

התפארתי

התפארתי

התפארתי

התפארתי

התפארתי

התפארתי

התפארתי

התפארתי

התפארתי

התפארתי

התפארתי

התפארתי

התפארתי

התפארתי

התפארתי

התפארתי

התפארתי

התפארתי

התפארתי

התפארתי

התפארתי

התפארתי

Coniugatio הִתְפַּאֵר vel הִתְפַּאֵר.

Septima & vltima coniugatio הִתְפַּאֵר, vel הִתְפַּאֵר à forma ipsa appellatur, quòd habeat primæ radice præpositam syllabam הָ cōiugationis formatiuam, siue indicem, quòd sub prima thematis habeat —, & sub secunda ::, vel —, daghesque illius complexui inscriptum, vt in Piel. vt התהדר seipsum sanctificauit, הִתְהַדֵּר sese ostentauit. Significant autem verba huius coniugationis actionem reciprocam & intrasitiuam, quòd in ea idem sit agens & patiens. Reliqua quæ hîc & in præcedentibus & sequentibus in hoc libello prætermittuntur sunt, pete ex grammatico nostro opere.

Exemplum:

In hac coniugatione, si secunda, quæ alioqui semper daghes inscriptum habere

Præteritum

התפארתי

התפארתי

התפארתי

עבר

התפארתי

התפארתי

התפארתי

Coniugatio פעל.

Quarta Hebræorū coniugatio פעל vocatur: ea daghes obtinet in secunda litera ubique, vt eius actiua præcedens, à qua formatur: & habet sub פ., & sub ע -, vt, עפר numeratus est, sūntque verba huius coniugationis, significationis passiue semper.

Exemplum:

Præteritum

עבר	פקד
פקדה	פקדת
פקדה	פקדתי
	פקדו
פקדתם	פקדו
פקדו	פקדו

Participiū hoc rarum est, & differt à præterito, quòd habeat sub secunda -.

Imperatiuū nusquam habet hæc coniugatio, in ea Infinitiuus non inuenitur nisi rarò, & nunquam literas פקלם recipit.

In futuro, literæ איתן habent seuā, vt in actiuo פעל, פ, verò habet פ., & ע - & daghes.

Præsens partic. Pluralis. Singularis.

פקד	פקד
פקדת	פקדת
פקדת	פקדת
פקדת	פקדת
פקדת	פקדת
פקדת	פקדת

Futurum

עתידי	פקד
תפקד	תפקד
תפקד	תפקד
תפקד	תפקד
תפקד	תפקד
תפקד	תפקד

reuiuit, Numer. 22. Non autem, מאן, ברכך, benedixit, & non ברכך.

In Benoni quoque, infinitiuo, imperatiuo, & futuro, sub prima pro -, ponitur -, pro daghes. Vt in infinitiuo & imperatiuo, מאן reuere, vel reue. In futuro, ימאן reuuet, & c. à ברכך in benoni ברכך benedicens. In infinitiuo & imperatiuo ברכך, benedicere, vel benedic. In futuro יברכך benedicet, & non ברכך. sic de aliis. Similiter, in Paul, mutantur -. & daghes in hollem motionem magnā, quæ frequenter confunditur cum i. vt, מנואל pollutus, Malac. 1. vt, מפורר distinctus, Hester 3. בברך benedictus, Psal. 113. Fallit tamen illa regula, quoniam multa reperiuntur habentia mediam gutturalem, in quibus ubique daghes coniugationis character omnino euanescit, nulla substituta motione longa sub prima. vt, בער remouit, מטה mundauit, רחם misertus est, נאך irritauit. & similia.

Plura. Singular.

מפקד

מפקדת

מפקדת

מפקדת

מפקדת

מפקדת

מפקדת

מפקדת

מפקדת

מפקדת

מפקדת

מפקדת

מפקדת

מפקדת

מפקדת

מפקדת

מפקדת

מפקדת

מפקדת

מפקדת

מפקדת

מפקדת

מפקדת

מפקדת

מפקדת

מפקדת

מפקדת

מפקדת

מפקדת

Coniugatio

Exod. 23. & תשבת cessabit, Leuit. 26. Tùm autem
summa illa sit, vt se in ista cõiugatione exerceat sedu
lè tyro, quandoquidem ceteras omnes ^{inā imprædictas} faciles ex hu
ius cognitione habebit, ac inueniet.

Coniugatio נפעל.

Secunda coniugatio quę passivæ est significatio-
nis, נפעל appellatur: & formatur ab activa superiori,
præposita primæ thematis נ litera (quæ passivę vocis
est characteristica) affecta hirc, sequente seu quies-
cente sub prima thematis. וַיִּבְרָךְ, visitatus fuit.

Exemplum:

Præteritum עבר

נפקר

נפקדת נפקדת

נִפְקְדָתִי

נִפְקְרוּ

נִפְקָדָתָם נִפְקָדָתוֹ

נפקדנו

Præsens Participium **פִּינוּקִי**
 Pluralis singularis

Pluralis.	Singularis.
Pluralis.	Singularis.

נפיקר
נפיקר

נפיקא vel נפיקא

Infinitivus

מקור
דפוס

החפץ הזה

ב. ח. ד. ק. נ.
פ. ח. פ. ק. נ.

להפמ

מהפקר

D 2 forte

This image shows a blank, aged, cream-colored page, likely an endpaper or flyleaf of a book. The paper has a slightly textured appearance with some faint smudges and discoloration, particularly along the edges. The left edge of the page shows the binding of the book.

Applications in Linguistic History

Differt hoc participiũ sing.
mascu. à præterito, quòd illud
maxima ex parte habeat -, hoc
verò ÷ in secunda syllaba.

Vbique in infinitiuo , impe-
ratiuo , & futuro huius coniu-
gationis , desideratur passiuæ
vocis character, qui tamen sup-
pletur per daghes , inscriptum
complexui primæ radicis lite-
ræ. Verumtamen quia daghes

D₂ forte

^{in figura by præpositio}
 ; præpositionis מן. nam alioqui dicendū esset מן פקוד.
 Si verò prima fuerit gutturalis, quæ abhorret à da-
 ghes, vel ר, subscribetur מ: vt. מִקְהָרוֹ ab occidendo.
 & similia.

Imperatiuus similis est infinitiuo, detractis literis
 בְּכֹל, & tantum habet secundam personam. Dicunt
 enim Hebræi nobis ipsis, vel absentibus nos non posse
 imperare. Huius personæ mascul. singulari, etiam in
 verbis imperfectis, in omnibus coniugationibus ali-
 quando ad ornatum lectionis additur ׀ per Parago-
 gen: exempla & obseruationes alias vide in gram-
 matica nostra.

Futurum, fit ab imperatiuo, præposita vna literarum תי , quæ in omnibus coniugationibus semper sunt futuri temporis characteristica.

Notandum præterea, primam personam futuri
vtriusque numeri interdum asciscere in paragogica
literam in omnibus coniugat. etiam imperfectorum
verborum (vt fit in imperatiuo) ad ornatum lectio-
nis: secundam verò & tertiam plurales masculini ge-
neris habere etiam quandoque in fine.

Regula.

Infinitivum, imperativum, & futurum verborum coniugationis Cal, duplici forma expressimus: nam activa verba in illis, in ultima syllaba habent holem. Neutra verò -. Sunt quoque quædam activa, quæ similiter habent in ultima -, & præsertim, illa quæ pro tertia aut secunda habēt **א**, vel **ה**, vel **ה** vel, **ע**. Quædam etiam utroque modo afficiuntur. vt. **הַשְׁכִּיתָ**, **Exod.**

quens legatur (de quo
supra in secunda regu-
la Atéph camets) pro-
ducit syllabam priorē:
posterior autem , qui
grammaticus est accē-
tus, attollit alteram.

Infinitiuus, nullius
est generis, numeri, &
personæ: vnde ab He-
bræis dicitur מקור, id
est, fons, seu scaturigo

temporum, generum,
numerorum, & perso-
narum omnium. Ni-

* Hæc vox in

in omnibus

futuris omniū

ordinum, ex

orationis con-

textu, vel per

secundam, vel

tertiam perso-

nam femininā

vertenda est,

et ab ea ali-

quando detra-

hitur ה, quod

tamen virtute

continetur in

ut dicere li-

ceat תפקודו

vel תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

vel

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

vel

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

vel

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

vel

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

vel

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

תפקודו

Complectitur hæc coniugatio actiua verba. vt, פקד, visitavit, & neutra, seu intransitiua, id est, quorū actus non transit in alium. vt, עמד, stetit. & alia.

Habet porrò hæc coniugatio triplicem formam: ea enim quæ frequentissima est, habet sub פ, id est, prima thematis litera פ, & sub ע, id est, secunda. vt פקד visitavit, שמר custodiuit. Quæ rarior, habet פ sub prima, & פ sub secunda: id quæ tantum in tertia præteriti masc. singulari. vt, פקד, adhefit, שכן quieuit. In reliquis enim omnibus conuenit cum פקד. Rarissima autem פ habet sub prima, & holem in secunda. vt, פקד, timuit, יכול potuit, קטן minor fuit. Cuiusmodi certè retinent holem per totum præteritum, præterquam in tertia persona sing. fœmin. vt, פקד, potuit mulier. & tertia plurali. vt, פקד, potuerunt viri, vel mulieres. Et est tantum hæc diuersitas in præterito: nam alibi vbique imitantur פקד vel פקד sedit, eorum quæ incipiunt à פ, paradigma.

Hic vocū quarū yna

alteri est opposita, dex

tera masculini gen. est,

& sinistra fœmin. Cui

verò nulla opponitur,

communis. vt, פקד, visi-

tauit vir, פקד, visitauit

fœmina, פקד, visitauit

ego vir, vel ego mulier.

Vbi duo signantur

accētus, prior qui iux-

ta פ ponitur, vt seu a se-

Exemplum:

Præteritum

פקד vel פקד

פקד vel פקד

פקד

פקד

פקד

פקד

פקד

פקד

פקד

פקד

פקד

פקד

פקד

פקד

פקד

פקד

פקד

פקד

פקד

פקד

פקד

פקד

פקד

פקד

פקד

פקד

בְּכָל-עֲמָלוֹ שִׁיעָמוֹל Quid residui (est) homini, ex omni labore suo, quo laborabit, id est, laborare solet, Ecclesiastæ 1. & similia multa. Vel plurimum illud circumloqui per Benoni. i. intermediū. Sic enim appellare solent præsens tempus, q̄ sit constitutū inter præteritū & futurū. Nō autē q̄ verbū sit, sed participium. Illud Latini præsens appellāt. Cuiusmodi fanē circumloquutio, participij præsens pro præsenti verbo, quia creberrima est, exempli illustratione nō eget. Imperatiuus autē præsens tēporis esse potest.

Sic participiū præteritum habent Hebræi, quod פָּעוּל appellant, quo significatur aliquid præterito tempore factum, quod tamen adhuc permaneat. vt, הַבַּיִת בָּנוּי, id est, domus ædificata, quæ tamen adhuc stat, vel (si de re materiata non sit sermo) cuius adhuc recens sit memoria. vt, בָּקָר, id est, visitatus, recenti visitatione videlicet. Si enim loqui velles de domo iam solo æquata, vel de visitatione iam oblivioni tradita, vtendum esset non hoc participio, sed præterito verbi passivi. sic, הַבַּיִת נִבְקָר, domus quæ quondam fuit, sed iam diruta est, נִבְקָר visitatus fuit visitatione quadam iam oblitterata.

Illud etiam notandum, Benoni & Paul omnibus personis esse communia pro ratione dictionis quæ illis adiicitur: vt si adiiciatur pronomen tertiæ personæ, erit & benoni tertiæ. vt, הוּא בּוֹקֵר ille visitās (est) id est, visitat. Si secundæ, erit secundæ personæ. vt, אַתָּה בּוֹקֵר tu visitans (es), i. visitas. Si pronomini primæ personæ, erit primæ. vt, אֲנִי בּוֹקֵר ego visitās (sum) i. visito, vel sine pronomine. vt, אִישׁ בּוֹקֵר: vir visitans (est)

C 3

De verbo.

Verbo accidunt, modus, tempus, genus, numerus, persona, figura, species, & coniugatio.

De modis.

Modi verborū sunt quinque, indicatiuus, imperatiuus, optatiuus, subiunctiuus, & infinitiuus. Quādoquidē præteritū, quod vnicū habent, similiter & futurū, cū occurrūt in bibliis, vertenda sunt pro commoditate & exigentia sensus, per indicatiuum, vel optatiuum, vel subiunctiuū. vt, בָּקָר, significare potest pro rei exigētia, visitauit, vel visitaret, vel visitauerit, vel visitauisset. Itidem futurum. vt, אֶבְקֹר, visitabo, vel visitem, vel visitauero. Sic de aliis vtriusq; personis. Infinitiuum autē & imperatiuū separatim habent.

De tempore.

Tempora verborum sunt quatuor, præteritum (quod pro commoditate lectionis vertendum est, modò per perfectū, modò per imperfectū, & modò per plusquā perfectū,) Benoni, Paul, & Futurum.

Præterito tempore etiam frequenter (Prophetæ præsertim) non temerè, pro futuro vti solent. Nam præteriti temporis verbo nuntiare aliquid enenturum, maiorem rei certitudinem significat. Nō enim rara est Heterosis apud illos.

Obiter etiam notandum, apud Hebræos nullum esse verbum præsens temporis pro indicatiuo, vel optatiuo, vel subiunctiuo, sed eos nonnunquam pro eo vti præterito. vt, וַיֵּרָא הָאֵל & ortus est, id est, oritur sol, Ecclesiastæ. 1. & frequenter alia: Vel futuro, (præsertim in rebus solitis.) vt, מָה-יִתְּרוֹן לְאַרְגָּם, בְּכָל-

rus iste dualis à singulari, addendo ים syllabam, pathah & accentu posito sub litera mox præcedenti. vt, à יד manus, singulari: formatur duale ידים duæ manus, à רגל pes, רגלים duo pedes, ab און auris, אוניו duæ aures, ab עין oculus, עיניו duo oculi. ab אף naris, אפיו duæ nares, à שפה labium, שפתיו duo labia. & alia. Pluralis numerus masc. nominis & participij magna ex parte formatur subiungendo literam ם, ultimæ literæ singularis, quæ tunc affici debet hirc magno. vt, à צדיק iustus, formatur plurale צדיקים iusti à מלך rex, fit מלכים reges. Sunt tamen nonnulla quæ non adhibito ם, sed ן, insignitæque vltima litera singularis hirc magno, formant plural. num. masc. vt, à קורס cursor, formatur קורסים & רצים & רצין cursores, 4. Reg. 11. ab עי aceruus fit עינים, Psalm. 79. & עיני acervi, Mich. 3. & alia in Miclol: In quibus omnibus, accentus semper est in vltima.

Fœmininorum nominum & participiorum, itidem pluralis numerus, à singulari fit mutando ה id est ה & ך in ות. vt, à טובה bona, fit plurale טובות bonæ, à גדולה magna, גדולות magnæ: quæ accentum etiam in vltima semper habent.

Notandum est hoc loco, pauca quædam anomala à superioribus excipi regulis, de quibus satis diximus in opere grammatico.

De Casu & Declinatione.

Nomina apud Hebræos duntaxat variantur è masculino genere in fœmininum: quod adiectiuorum proprium est. vt, שר princeps, שרה princeps fœmina: טוב bonus, טובה bona. Vel ex singulari in plu-

C ralem,

tum, masc. & fœm. neutrum genus nescit.

Fœminina verò ea sunt nomina & participia, quæ terminantur in ה præcedente ך, & accentu in vltima. vt, צדקה iustitia מלכה regina, פוקדה visitans fœm. vel in ה præcedente ך. Quæ omnia semper accentum habent in penultima. vt, תפארת pulchritudo, עטרת diadema. פוקדת visitans fœm. Reliqua omnia cuiuscunque fuerint terminationis, generis erunt masculini: nisi quòd aliquando (quemadmodum apud Latinos) quædam sunt irregularia, quorum genus facillè inter legendum vel ex adiuncto verbo, vel ex adiectiuo cognoscitur, vt fusius docuimus in Grammatica.

Notandum obiter, plurimum genus fœmininum à masculino formari adhibito ה, præcedente ך & accentu. vt, à גדול magnus, גדולה magna, à טוב bonus, טובה bona. & similia.

De numero.

Numerus in nomine triplex, singularis. vt, אלף mille, מאה centum. Dualis. vt, אלפים duo millia, מאות, ducenta. Pluralis. vt, אלפים plura milia quàm duo, מאות pluries centum.

Notabis interim, pauca quædam per dualem duntaxat numerum declinari. vt, שמים cæli, מים aquæ, צהריים meridies, רהים duæ molæ pistrini, inferior & superior, אבנים postis, vel lapis super quem fingit figulus vasa sua, qui plurimum in modum duarum molarum est. & alia. Sic per dualem inflectuntur numerum nomina significantia res natura geminas. vt, ידים duæ manus, in quibus formatut semper nume-

rus

non sunt consonantes. Habent etiam semper accentum proximè ante —. Et (quia huiusmodi dictiones etiam aliis vna syllaba videntur longiores) pathah illud dicitur פתח גנוכה, id est, pathah suffuratum seu usurpatum, quod præter consuetudinem aliarum huiusmodi habeant pathah sub ultima thematicis litera.

Post hirec פתח planta. post. פתח adapire.
magnū. vt פתח sternes. פתח cognoscēs.

Post פתח spiritus. post holé. vt. פתח ungere.
cognitus. פתח audire.

Post etiam nonnunquam. vt, יהושע Iosua, Aggei. i.

Legitur etiam פתח fiduciam habēs (fretus,) Psal. i. i. 2.

Et hæc de Pronuntiatione.

De Nomine.

Sunt apud Hæbreos tantum tres orationis partes, פתח, id est, nomen, פועל, id est, verbum, & מלה, id est, consignificatiuum: per quod intelligunt articulum, pronomen, & cæteras partes orationis indeclinabiles. Sed quia parum negotij est in declinandis nominibus, cum quod accidentibus, nempe qualitate, figura, & specie, cum Latinis omnino conueniāt (que breuitati studentes omisimus) tum quod genera, numeri, casus, declinatio, & gradus cōparationis, breuiter tractari possint. De his quā breuissimè fieri poterit, dicemus: & primum.

De genere.

Hebræorum idioma generibus duobus contentum

vt, ישר rectus, שפיר sicera, פקידים præfecti, קודש sanctitas. פקידים visitati.

In quibus tamen motio longa præcedens habet secum accentum, inscribi potest daghes literæ sequenti. vt, יפה in mari, שפה illic: vbi vides post י ponitur daghes in פ, sed accentu præcedente, qui retineat remoreturque primam syllabam: ita tamen, vt non separata videatur à sequente, sed suspensione quadā vocis ab ea ita distincta, vt liberata audiatur à daghes, ne eius sonus abrumpatur.

E' cōtrario verò motiones breues ipsas semper sequitur daghes. vt, יפה pura, הון solennitas illius: vel seua quiescens. vt, מצרים Aegyptus, שמרו custodite.

Si tamen ponatur accētus iuxta motionem breuem, litera sequens rarò habebit daghes. vt, בית domus, בנך vestis: & similia. Quod autem aliquando sequatur daghes, quanuis cum motione parua sit accentus, exemplum habes תשכנה dimittes eam, Exod. 23. & alia. Degenerant tamen pauca admodum participia præteriti temporis vsu magis obseruanda, in quibus, post motionem breuem, quanuis ipsa non habeat iuxta se accentum, sequitur raphe. vt, פקידים numerati, Exod. 30.

De y, & n.

Hæ duæ literæ, in principio vel medio dictionis, cum sint veræ consonantes, feriunt subscriptam, vel sequentem motionem vocalem: in fine verò post ultimas quatuor motiones magnas, habent pathah, post cuius vocem proferri debent: quare iustæ tunc non

Post alias autem omnes motiones, ^ו vel est affectū motione vocali, & sic consonans. vt, ^וה^ו fuit: vel coalescit motione destitutum. Coalescit autem ^ו in fine dictionis, post quatuor istas motiones, ^ו, ^ו, ^ו, ^ו, cū præcedenti syllaba, sicut vocalis in diphthongo, & pronūtiatur post ^ו & ^ו, vt y in dictionibus Gallicis *iray*, *diray*, *feray*. Post holem, vt y, in dictione Gallica *toy* & post ^ו, vt y in fine dictionis Gallicæ *luy*.

Exempla ^ו coalescētis in fine dictionis postquatuor præscriptas motiones.

Post ^ו . vt, ^ו ה ^ו adonai, Dominus, ^ו ισυλλαβας.
Post ^ו . vt, ^ו ה ^ו deuarai, verba mea, ^ו ισυλλαβας.
Post holem. vt, ^ו ה ^ו goi, gēs, ^ו ה ^ו hoi, heu, ^ו μονοσυλλαβας.
Post ^ו . vt, ^ו ה ^ו banui, ædificatus, ^ו ισυλλαβας.

Hæ tres literæ ^וה^ו, etiam in ^וה^ו iuncus. motione parua ^ו actu- quan- ^וה^ו ager. doque quiescunt. vt, ^וה^ו verba tua.

Quomodo porrò quatuor istæ literæ ^וה^ו delitescant & occulantur in syllabis longis, aut vocentur ^וה^ו. i. permutabiles, aut ^וה^ו id est addititiæ, siue paragogicæ, vide in nostro Grammatico opere.

DE VTRARVM QVE MOTIONUM NATURA.

Motiones magnæ liberam pronuntiationem postulant, quam daghes & seu quiescens abrum-punt & vrgent, post se neutrum illorum admittunt.

B 3 vt,

motione afficiantur vocali, & ob id literæ ^וה^ו, id est quiescētes seu ^וφοναι dicuntur: illarum natura est, vt semper adsint expressæ motionibus magnis, aut non expressæ in ipsis lateant: ita vt motionem magnam proferre non possis, nisi adfuerit, vel intelligatur vna illarum: quare ^וה^ו ^וה^ו, id est, matres locutionis, appellatæ sunt.

Post ^ו. vt, ^וה^ו exercitus, Num. 1.
 Post ^ו. vt, ^וה^ו thronus, Ester 1.
^ו, tantum in fine & medio dictionis si-let

Post hirec magnū. vt, ^ו ה ^ו pīguis, Iud. 3.
Post holem. vt, ^ו ה ^ו veniendo veniet, id est, certè veniet, Abac. 2.
In medio dictionis. vt, ^ו ה ^ו comedet ex eo. Exod. 12.
Post ^ו . vt, ^ו ה ^ו discrimen seu ratio personarum, Esa. 3.

Post ^ו. vt, ^וה^ו migravit Iehuda, Threno. 1.
 in fine ob-
 mutescit

Post ^ו . vt, ^ו ה ^ו leo, Gen. 49.
Post holem. vt, ^ו ה ^ו migrare, Amos. 5.

^ו tantum quiescit

In medio. vt, ^ו ה ^ו prudens, Prouerb. 10. & in fine, semper sub holem. vt, ^ו ה ^ו illi.
--

^ו non propriè filet & obmutescit in aliqua motionum, præterquàm in ^ו. vt, ^וה^ו oculi mei, Psal. 26. aut in ^ו. vt, ^וה^ו verba illius: & alia propemodum infinita. Sic in ^ו. vt, ^וה^ו verba tua.

Post

tibi subscribam, quibus camets motionem magnā ab ateph camets, quando suū Seua perdit, discernes.

Prima, si aliquando post ־ venerint daghes & accentus, iam illud camets non est motio magna camets, sed ateph camets quod amisit seua, semper per ou, siue o, & nō per a legendum. vt, $\text{וְהָיָה כְּלוּ תְּפִלּוֹתַי}$ absolutæ sunt preces Daudis. Psalmo. 72. ita in quibusdam exemplaribus legitur.

Secunda, si sequatur post ־ seua quiescens, id est, si camets præcedens non habeat iuxta se methegh, vel alium quemuis iustum accentum, tunc non erit camets, sed ateph camets perduto seua. vt, $\text{וְהָיָה כְּלוּ תְּפִלּוֹתַי}$ Sapientia.

Tertia, omne camets vltimæ syllabæ iunctum per virgulam, quam Hebræi מַקֵּף vocant, cum sequenti dictione, si non habeat post se א vel ה , est ateph camets suppresso suo seua. vt, $\text{וְהָיָה כְּלוּ תְּפִלּוֹתַי}$ omnes inimici mei. Psal. 3. Sine maccaph enim scribendum בִּלְבַּד per holem: similiter in $\text{וְהָיָה כְּלוּ תְּפִלּוֹתַי}$ (ne irrumpat in eos) Exodi. 19. vbi ר litera afficitur ateph camets propter virgulam maccaph.

Quarta, in verbis in quib⁹ in vltima syllaba est ־ , & nullus vnā cum illo est accentus, quod potissimum in quibusdā futuris obseruatur, tale est ateph camets desiderato seua, vt וַיִּקְם קַיִן Et surrexit Cain. Genes. 4.

De literis א ה ו י .

Hæ quatuor literæ nullum sonum emittunt, nisi

B 2 motione

Regula.

Notandum insuper post seua mobile nunquam sequi daghes, vnica tantum dictione excepta $\text{וְהָיָה כְּלוּ תְּפִלּוֹתַי}$ dux: vbi post seua mobile ponitur daghes.

Puncta rapta, id est, raptim legenda, quæ etiam ob eorum compositionem cum seua, semipuncta dici possunt.

א. הַתֵּף פָּתַח Hateph pathah, id est, raptum seu semipathah. paruum pathah.

ע. הַתֵּף סֶגוֹל Hateph segol, id est, raptum seu semisegol. paruum segol.

Notandum gutturales literas se & præcedentes literas notare, hoc est, si gutturalis litera habeat hateph pathah, præcedēs litera plurimum habebit motionem affinem, nempe pathah. Si vero hateph segol, præcedens habebit segol: & ponitur methegh accentus protractionis, qui instar lineæ perpendicularis pingitur, cum motionibus, quæ præcedunt puncta rapta. vt וַיַּעֲלֶה Ascendet. וַיִּסְקֶה addet. hoc etiam fit cum hateph camets vt, וַיַּעֲלֶה statuetur.

Regula.

Quoties seua debet legi sub aliqua ex gutturalibus literis debet componi seu dilatarī per ־ , aut : , aut ־ , quoniam seua simplex legi nūquam potest sub aliqua ex gutturalibus literis. De ־ :

Huic motioni ־ in quibusdā codicibus ascribitur seua dextro lateri sic ־ , in quibusdā verò non, quare in huiusmodi codices incidens ne allucineris, putās illud esse camets magnum, certas quatuor regulas tibi

tescat, & certis in locis legatur.

In locis tamen in quibus legitur, omni Iehudæorum de eius lectione relicta superstitione morosa, curiosa & molesta, dicimus ipsum sonare ut e brevissimum: obiter, quando legi debeat, regulas certas subscribentes.

Primò, legitur seua, quoties sub prima dictionis litera ponitur. ut, **דברים** verba.

Secundò, quādo præcedit ipsum vna magnarum motionum. ut, **שמרו** custodiuerunt.

Tertiò, quando ponitur sub litera cuius mādittulio inscribitur daghes. ut, **ספרו** narrauerunt.

Quartò, si eadem litera bis continentur scribatur, & prima habeat sub seua, habet illud mobile. ut, **הנהני** ecce me, **הללו** laudate.

Quintò, si duo seuaim veniant continenter in medio dictionis, primum quiescet, & alterum legetur. ut, **ילמדו** docebunt. In fine autem dictionis si duo seuaim concurrant, vtrunque semper quiescit. ut, **ויבך** & fleuit, Gen. 27. etiam sub litera habenti in complexu suo daghes. ut, **וישתה** & bibit, Genes. 9.

Regula.

Omnis vltima litera quatuor literis **אדוי** exceptis virtute continet seua, quod quidem apparet, si quippiam adiungatur. ut in **פקר**, si addatur syllaba **ת**, formatiua secundæ personæ præteriti masculini generis, elucescit in **ר** seua. ut, **פקרת**.

B Regula.

quod tunc nota vocalis longæ v est, ut **לוי**, vtinam.

De **דגש**

Punctulum inscriptū mēditullio literarū ab Hebræis daghes dicitur: cuius quidem capaces sunt omnes literæ, præter quatuor gutturales **א, ח, ע, ר**. Illud porrò est duplex, alterū **חֶק**, id est forte, cuius officium est, ut sonum literæ (cuius gremio inscribitur) cōduplicare videatur: ut **שִׁבְר** Sibber. Alia eius officia facillè vsus te docebit. Alterum **קל**, id est, lene est, cuius tantum sunt capaces literæ sex **ב, ג, ד, ה, ו, ז**, dum ponuntur duntaxat in principio dictionis, vel post seua quiescens plurimum. ut **תִּזְכֹּר**, recordaberis, masculini gene. & sic de aliis. Has enim sex literas ita mutat daghes lene, ut sonent

ב ג ד ה ו ז

Cum verò abest, mollius siue remissius sonant: nempe **ת** th siue **θ**. **פ** ph siue **φ**. **כ** ch siue **χ**. **ד** dh siue **d** lene. **ג** gh. **ו** vt **u** siue u consonans. Cætera vide in nostro Grammatico opere: illud enim tibi plenum erit commentarium in has Institutiones vbique.

De: **שוא**

Duo punctula, quorum vnum alteri superponitur, seua appellantur: dicitur etiam minister motionum omniū seua, eo quod modò præponatur, modò postponatur decem motionibus vocalibus, & æquè illis inseruiat. Eius natura est, ut ad venustatem pronuntiationis, certis in locis quiescat, siue obmutescat,

DE LITERIS.

* Quia litera
est aspira-
tio lenissima,
nulla habet li-
terā vel Gra-
cam, vel Lati-

Hebræorum literæ viginti duæ, omnes cōsonantes.

Pronuntiatio si-
ue Potestas.

Nomina.

Corpus & ordo
literarum.

na, sibi respo-
dentē, expres-
simus eius po-
testatē per spi-
ritum tenuem
Græcorū: &
sic ex lenitate
sua non vide-
tur audiri ei
sonus, sed tan-
tū motionis
vocalis, qua
afficitur.

* Huius literæ
vis est sup-
pressa, quod
nullis possit li-
teris referri:

est enim aspi-
ratio dēsa, non
sonans ut ch, m
sed dēsius aspi-
rans quā h
nostrū, & for-
matur in no-
do gutturis.

* Hæc litera
est aspiratio
quā non scri-
ptura, sed tā-
tū viua vox
exprimere po-
test: fitque dū

flatus narium adminiculo in extrema gutturis parte strangulatur, & ad sonum nostri
G imo gutture pronuntiati accedit.

א Aleph

ב Beth

ג Gimel

ד Daleth

ה He

ו Vaf

ז Zaiin

ח Heth

ט Teth

י Iod

כ Caph

ל Lamed

מ Mem

נ Nun

ס Samech

ע Aiin

פ Pe

צ Tfade

* א

ב

ג

ד

ה

ו

ז

* ח

ט

י

כ

ל

מ

נ

ס

ע

פ

צ

* ק

ר

ש

ת

י

כ

id mercede & ære publico præceptoribus. Cuius exempli
vestigia subsequutus, Christiani. & ingentis nominis Rex
Galliarum Franciscus Valesius, in cōmunem totius religionis
Christianæ utilitatē, in omni disciplinarū genere professores
cōstituit: ita ut sub ipso, ut cū Plinio de Traiano imperatore
loquar, spiritum & sanguinem studia receperint. Quos de-
inde professores Henricus eius filius inuicti. Rex, & effi-
gies paternæ probitatis magno & stabili fauore continuans,
nostras omnium operas honestis stipendiis redimit, consilio
potissimum Illustri. Cardinalis & Principis Caroli Lo-
tharingi omniū eruditorum fautoris, quod ipse eruditissimus
sit. Prospicit nanque Henricus Chritiani. Rex multis
iam pridem exemplis admonitus, quod ubi non maximè vir-
tus in honore habetur, ibi firma non potest esse res publica, & Arist. 2 Polit.
plerosque ex omnibus orbis partibus esse, foreque optimo na-
tos ingenio, qui rei familiaris, angustia pressi, dum priuatæ
mercedis præceptoribus tribuendæ inopia desisterent, ob eam
singulari & tam oportuna priuarentur institutione. Itaque
quia Grammaticam eruditionem disciplinis cæteris haud
immeritò quidē præferendā duxit legislator ille Charondas,
sequutus ego in hoc illius consilium & mentem, breues ac fa-
ciles has Institutiones in linguam Hebraicam in gratiā ty-
ronum studiosorum illius emittere volui, ita ordine & me-
thodo seruata, ut à minimis ad maiora procedendo illos eò
deducam, ut opus nostrum de Re Grāmatica Hebræorum,
quod in has Institutiones, plenum est cōmentarium, omnino
sine molestia, & citra præceptoris operam is, qui illa inter
se conferet, intelligere possit, atque deinde seriò & fœliciter
hebraicādo, in sacris authoribus breui tempore versari, plu-
rimūque proficere. Vale. Lutetiæ 1558. mense Nouēb.

3
CHRISTIANO LECTORI IO-
HANNES QUINQUARBOREVS
Aurilacensis ling. Heb. & Cald.
Regius professor. S. D.

Vando diuinae bonitati visum est Christiane le-
ctor, homini ostendere & declarare quis cultus
sibi maximè placeret, certissimos suae voluntatis
elegit interpretes & nuntios, per quos vetus ipsum
fœdus Hebraicè, nouum verò Græcè & Hebraïsmis sca-
tens obseruandum mortalibus traderet. Sed, ut verè diuinus
ille Plato dixit, quia tantum malum hominibus est ignoran-
tia, ut propter illam nos lateat, cum malè quid agimus, &
ut idem ait, aduersus ignorantiam uniuersam nullum inue-
niatur præter doctrinam remedium, deceatque eum, qui ma-
gnus vir futurus est, neque seipsum, neque sua diligere, sed
iusta semper, siue à seipso, siue à quouis alio gerantur: nam
accidet alioqui, ait ille, ut ignorantiam nostram sapientiam
esse opinemur: ut ignorantia ipsa, Philoni extremus animæ
morbus, profligetur, studiū tuum præcipuè conuertere ad præ-
cepta Hebraicæ linguæ, quæ nihil prorsus nisi sanctum, nisi
pulum & honestum, diuinum & cœlestè docet: ita enim di-
uina doctrina tuum excoles animum, atque eadem relaxabis
In ciuili, vel eundem, neque, ut ad hoc Plato dixit, te in admirationem
de Regno. trahet ignorantia. Caterū quum Grāmatica eruditio cæ-
Bibliotheca hi teris, ut Diodorus Siculus habet, anteponenda sit disciplinis,
storia lib. 12. Charondas ille Thurinus, qui ciues illiteratos tanquam sum-
mis quibusdam priuatos bonis, simul increpando commonuit,
legem tulit, qua liberi ciuium omnes in ipso ludo & primis
literarum rudimentis instituendi traderentur, conductis ad

A 3 id

2
GILBERTI GENEBRARDI
Benedictini Mosaceni Aruerni in has
Hebraicæ linguæ Institutiones.

Dogmata sunt (fateor) Græcis depicta figuris
Et latiis, quouis tempore digna legi.
Rectius utque suo teneas mentem ore loquentis,
Utque tibi facias hac ratione satis:
Temporis intereā meliorem impendere partem
Hebræis longè dignius esse puto.
Nam cæci quantum laudata poemata uatis
Iobæis cedunt versibus atque modis:
Esaiæ quantum Arpinas facundia linguæ,
Mosaïcisque loquax Græcia tota tropis:
Et quantum lyrici psalteria musica Regis
Pindareum superant qualibet arte melos:
Iudicio nostro tantum, dulcissime lector,
Concedunt linguæ cætera quæque sacra.
Quare in eam iuuenes, totis incumbite nervis,
Atque istud vobis ære paretur opus.
Nanque ut perdoctus, facilis, breuis author habetur,
Sic doctum hunc facili condidit arte librum.
Grammaticen multi multos docuere per annos,
Nec tamen ullus adhuc quæregos ei prædixit:
A minimis etenim summas delapsus ad oras,
Ordine quæque mouet, continuatque suo.
Inspergit varios miræ utilitaris odores,
Exemplis linguæ semina iacta fouet.

INSTITVTIO. NES IN LINGVAM

HEBRAICAM, SIVE EPI-
TOME OPERIS DE RE GRAM-

matica Hebræorum candidatis fœ-
liciter Hebraïcarum cupientibus
apprimè utilis & necessaria.

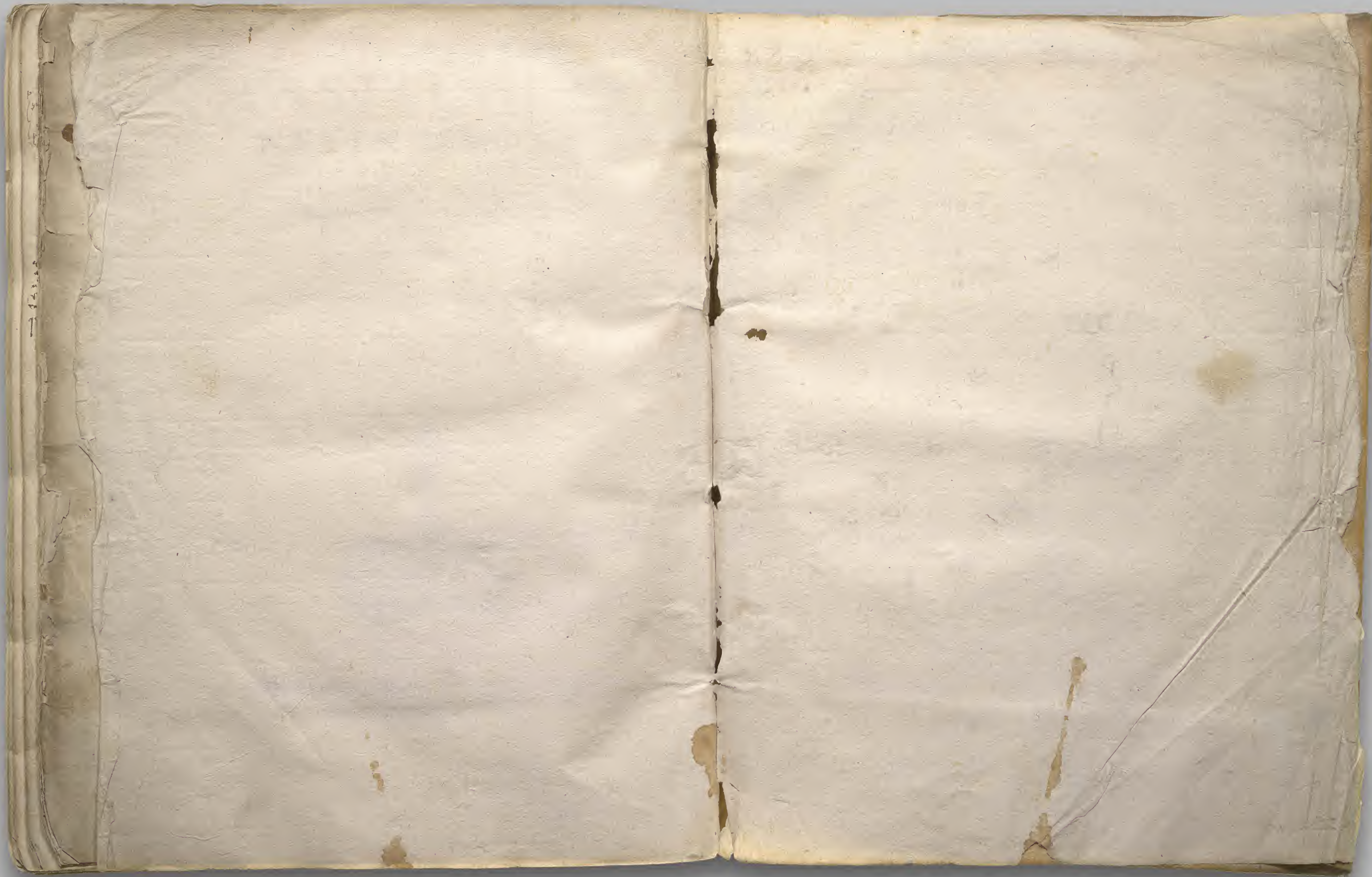
*Per Ioannem Quinquarborem Aurilacensem
linguarum Hebraïcæ & Caldæicæ
Regium professorem.*

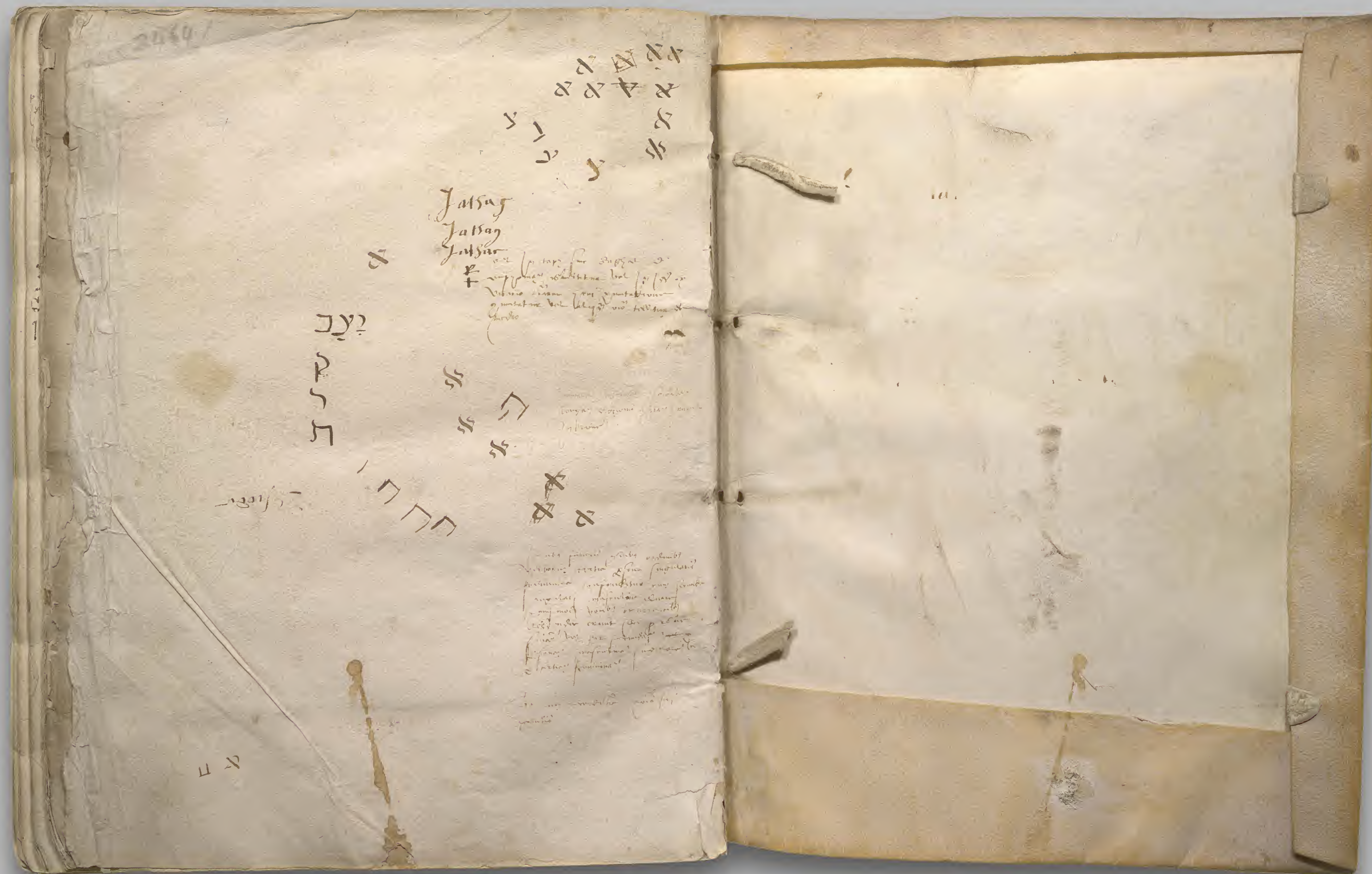

PARISIIS,

*Apud Martinum Iuuenem, sub insigni D. Christophori,
è regione gymnasij Cameracensium.*

1559.

GretagMacbeth™

ColorChecker® DC

